

Technická univerzita v Liberci
Fakulta hospodářská

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2006

Viktor Veselý

Technická univerzita v Liberci
Fakulta hospodářská

Studijní program: 6202 - Hospodářská politika a správa

Studijní obor: Pojišťovnictví

Sektorová analýza penzijního připojištění se státním příspěvkem
Sector analysis of supplementary pension insurance with state
contribution

DP – PO – KPO – 2006 20

VIKTOR VESELÝ

Vedoucí práce: Doc. Ing. Eva Ducháčková, CsC. (Katedra pojišťovnictví)

Konzultant: Ing. Vladimíra Ilievová (SSŠMEP, s.r.o.)

Zadání

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum: 10.05.2006

Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mého diplomového semináře Doc. Ing. Evě Ducháčkové, CSc. za její přístup a vedení při zpracování mé diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat Ing. Vladimíře Ilievové za inspirativní připomínky k diplomové práci.

Resumé

Cílem mé diplomové práce je analyzovat co nejvěrněji odvětví penzijního připojištění se státní podporou v České republice. Jedná se o tzv. druhý pilíř důchodového zabezpečení, který je stále oblíbenějším nástrojem zajištění potřeb obyvatel ve stáří.

Kromě historických souvislostí jsem se soustředil na popis legislativního rámce, vývoje ekonomických a tržních charakteristik odvětví, současných a budoucích trendů. Dále jsem se zaměřil na alternativní nástroj důchodového zabezpečení, na životní pojištění, a porovnání s penzijním připojištěním. Celý dokument logicky uzavírá SWOT analýza odvětví.

Resume

An objective of my diploma thesis is to analyse the sector of supplementary pension insurance with state contribution in the Czech Republic. It is the second pier of pension system and its popularity is growing.

Except the historical context I focused on description of the legislation, progress of economical and market characteristics of the sector, present and future trends. Subsequently I focused on alternative financial instrument, life insurance, and its comparison to the pension insurance with state contribution. The whole document is logically closed up with the SWOT analysis of the sector.

Klíčová slova

daň

investování

Ministerstvo financí

penze

penzijní fond

penzijní připojištění se státním příspěvkem

rezervy

státní podpora

Key words

tax

investment

Ministry of Finance

pension

pension fund

supplementary pension insurance with
state contribution

reserves

state subvention

Obsah

Použité zkratky a symboly	9
Úvod	10
1. Historický úvod	11
1.1. Vznik prvních systémů	11
1.2. Novodobé techniky zabezpečení potřeb ve stáří	12
Spoření	12
Soukromé pojištění	12
Podnikové zaopatření	14
Sociální pojištění	14
1.3. Historie penzijního připojištění v ČR	16
1.4. Penzijní zabezpečení v ČR	17
1.5. Penzijní zabezpečení v některých okolních státech	21
Slovensko	21
Bulharsko	23
Maďarsko	24
Polsko	25
2. Základní charakteristiky odvětví	25
2.1. Vymezení sektoru	25
2.2. Legislativní rámec	26
Platná legislativa	26
Vznik fondu	26
Hospodaření fondu	28
2.3. Státní dozor	32
2.4. Bariéry vstupu do odvětví	33
2.5. Státní podpora v odvětví	34
2.6. Zdanění příjmů z penzijního připojištění	37
3. Kdo je kdo v odvětví	37
3.1. Seznam penzijních fondů a základní údaje	37
3.2. Státní a oborové instituce v odvětví	43
4. Ekonomické a tržní charakteristiky odvětví	45
4.1. Vývoj ekonomických charakteristik	45
4.2. Tržní charakteristiky odvětví	47
5. Trendy a perspektivy odvětví	48
5.1. Dosavadní trendy odvětví	48
5.2. Perspektivy dalšího vývoje odvětví	49
6. SWOT analýza	51
Závěr	52
Literatura	54
Seznam příloh	55

Použité zkratky a symboly

APF ČR	Asociace penzijních fondů ČR
CAGR	Compound annual growth rate
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OPF	Otevřený podílový fond
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
p.a.	Per annum
PAYG	Pay as you go
PF	Penzijní fond
PP	Penzijní připojištění
Sb.	Sbírky
TÚM	Technická úroková míra
Tzv.	Tak zvaný
vl.	Vlastní
ŽP	Životní pojištění

Úvod

Tato diplomová práce by měla poskytnout ucelený náhled na sektor penzijního připojištění se státním příspěvkem v ČR. Jedná se o jeden z nejvýznamnějších finančních nástrojů, které může občan ČR využít k zabezpečení svých potřeb ve stáří v době, kdy nebude již ekonomicky aktivním. Jeho význam je dán především politickou podporou této formy spoření, která je patrná především díky možnosti získání přímého příspěvku od státu, ale také díky daňovým úlevám. Odvětví je silně regulováno a to nejen v oblasti investování svěřených aktiv účastníků připojištění, ale také v oblasti výplaty dávek a hospodaření penzijních fondů jako celku.

V první kapitole bude popsán vývoj prvních systémů důchodového zabezpečení, historický vývoj odvětví v ČR. Nejvýznamnější část této kapitoly bude věnována popisu současného důchodového systému nejen v ČR, ale také v okolních postkomunistických zemích.

Druhá kapitola bude věnována vymezení sektoru z pohledu klasifikace OKEČ ČSÚ, popisu legislativního rámce celého sektoru a popisu bariér vstupu do odvětví.

Ve třetí kapitole bude uveden seznam penzijních fondů působících v ČR včetně jejich základních charakteristik a tržních specifik.

Čtvrtá kapitola bude věnována ekonomickým a tržním charakteristikám sektoru, jejich historickému vývoji.

Pátá kapitola popisuje dosavadní trendy odvětví spolu s pokusem o predikci trendů budoucích.

Poslední kapitola bude obsahovat SWOT analýzu sektoru penzijního připojištění se státním příspěvkem.

1. Historický úvod

1.1. Vznik prvních systémů

Prvky důchodového zabezpečení lze nalézt již v předkapitalistické době. Jednalo se o tzv. paternalismus, neboli o sociální péči mezi členy velkých a bohatých rodin. Rodinnou soudržnost mezi členy zaručovala jistý sociální standard pro všechny starší členy. V této době již existoval tzv. „vejminěk“, který zajišťoval byt, stravu a další účast starších osob na hospodaření rodin. Existovalo i zvláštní zabezpečení mistrů v rámci jednotlivých cechů či obecní pastoušky. V některých zemích, ve kterých se uplatňovaly merkantilistické typy hospodářské politiky, již vznikaly s podporou vlády pokladny různého typu. Ty představovaly instituci předcházející dnešnímu modernímu systému soukromého i sociálního pojištění.

Jakmile došlo k nástupu nemajetných úřednických vrstev do státních služeb, vnikla potřeba jejich zaopatření ve stáří. Nástup tržních sil vedl k rozrušení velkých rodin, nastoupila éra jednogeneční rodiny, v níž se navíc v dalším období rodilo méně dětí. Přitom děti hrály dominantní roli v zabezpečení svých rodičů „na stará kolena“ i v dalších případech nouze.

Podstatným faktorem pro rozvoj důchodových systémů bylo také prodlužování lidského věku. Zatímco ve středověku byla střední délka života 30 let a v období kolem roku 1870 to bylo v průmyslových zemích jen o málo více – asi 36 let, dnešní průměrná délka života ve vyspělých zemích je mírně přes 75 let u mužů a 79 let u žen.

První etapy období průmyslové revoluce a vzniku kapitalismu se potýkaly se špatnou sociální situací dělnictva a se vznikem nechtěných selhání trhu, tzv. „externalit“. Tyto problémy ohrožovaly samotné základy kapitalismu a jeho stabilitu - bylo potřeba udržet sociální smír.

Na zásah státu vzniklo tovární zákonodárství. V samotném společenském systému se uplatnila politika cukru a biče – německý kancléř Bismarck a po něm i řada dalších vlád (včetně Rakouska-Uherska) začali vedle politického a policejního potlačování dělnických

stran realizovat i sociální program – povinné „dělnické“ pojištění. Vznik tohoto pojištění představoval průlom do celé sociální politiky – vedle dosavadního soukromého pojištění vzniká nová oblast – sociální pojištění, resp. sociální zabezpečení. [1]

1.2. Novodobé techniky zabezpečení potřeb ve stáří

Důchodové zabezpečení lze realizovat nejen pomocí přerozdělování veřejných prostředků ze státního rozpočtu, ale lze také využít soukromého (komerčního) zabezpečení.

Možné finanční techniky důchodového zabezpečení (zabezpečení potřeb ve stáří) jsou:

- Spoření,
- soukromé pojištění,
- podnikové zaopatření,
- sociální pojištění.

Spoření

Spoření je efektivní nástroj k pokrytí potřeb člověka ve stáří. V řadě zemí existuje systém povinného spoření, který je označován termínem provident funds. V tomto systému platí zaměstnanci a zaměstnavatelé pravidelné příspěvky na účty jednotlivých zaměstnanců u příslušného fondu. Tyto prostředky jsou úročeny. Při dosažení důchodového věku, při smrti nebo při invaliditě se celková naspořená částka i s úroky vyplatí zaměstnanci či pozůstalým. Vedle těchto jednorázových plnění jsou v některých zemích možné i částečné výplaty prostředků při nemoci, popř. i při nezaměstnanosti.

Soukromé pojištění

Soukromé pojištění (v tomto případě důchodové životní) má své uplatnění především jako nadstavba ke státnímu systému důchodového zabezpečení. Poptávku po soukromém pojištění do značné míry ovlivňuje politika vlády a to tím, jaký rozsah státní podpory je ochotna poskytovat. Pokud bude mít občan dostatečné dávky důchodového zabezpečení poskytované státem, jen těžko se rozhodne ještě pro zřízení vlastní životní pojistky.

Soukromé pojištění je postaveno na zásadě ekvivalence, pojistné by tedy mělo odpovídat příslušnému riziku. To je základní pojistně-technická zásada u každého typu soukromého pojištění.

Podstatný význam pro soukromé životní pojištění má také daňová politika vlády. Příspěvky do státního systému sociálního zabezpečení jsou brány jako odčitatelná položka při výpočtu daně. Podobný princip platí také u soukromého životního pojištění, jinak by toto pojištění bylo značně znevýhodněno.

Významný sociální význam soukromého životního pojištění vede ve většině vyspělých zemí k preferenci tohoto pojištění před jinými formami tvorby úspor. Toho se dosahuje různými způsoby. Jednou z variant je nezdaňování úrokových příjmů obsažených v pojistných plněních životního pojištění s tím, že takto nemusejí být zvýhodněna všechna životní pojištění. V praxi jsou takto preferována zejména dlouhodobá pojištění, např. s dobou placení pojistného alespoň 12 let.

V ČR je prvním případem státní podpory soukromého pojištění zavedení penzijního pojištění se státním příspěvkem z roku 1994. Toto soukromé důchodové pojištění provozují specializované životní pojišťovny – tzv. penzijní fondy. Od běžného životního pojištění se liší především vysokou mírou podpory ze strany státu. Dále pak je kladen důraz na první fázi tohoto pojištění, kdy účastníci pravidelně ukládají peněžní prostředky na své osobní účty u penzijního fondu a mají nárok na nejméně 85% zisku penzijního fondu. Po skončení této fáze se účastník zpravidla může rozhodnout o ukončení programu spoření výběrem naspořené částky ve formě jednorázového vyrovnání. Pak případně následuje fáze transformace naspořených prostředků na jednu z forem důchodu (jako při nákupu důchodu u klasických životních pojišťoven) nebo postupné čerpání prostředků. V závislosti na sjednaných podmínkách pojištění u příslušného penzijního fondu, obsažených v penzijním plánu fondu, je možno program spoření ukončit nejen při dožití sjednaného věku (kdy vznikne nárok na starobní penzi), ale i po dosažení doby pojištění (kdy může vzniknout nárok na výsluhovou penzi) nebo při úmrtí účastníka nebo při invaliditě účastníka.

K zavedení státního příspěvku byla vláda motivována především snahou poskytovat tuto státní podporu i těm účastníkům, kteří by nemohli uplatnit příspěvek na penzijní

připojištění při propočtu základu daně z příjmů fyzických osob. Jde o důsledek faktu, že tato daň má u nás menší význam než ve většině tržních ekonomik, kde je základem zdanění příjmů. Příčina spočívá v metodě zavedení této daně u nás, dřívější daň ze mzdy byla rozčleněna na příspěvek na sociální zabezpečení placený zaměstnanci a na daň z příjmu fyzických osob.

Konstrukce státního příspěvku v penzijním připojištění je degresivní, což je přesný opak než v zemích, kde je příspěvek realizován odpočtem od základu daně z příjmu.

V systému soukromého pojištění nelze dosáhnout plného pokrytí stářím ohrožené populace. I při vysokých státní příspěvcích se najde mnoho nezodpovědných občanů, kteří se nepojistí.

Podnikové zaopatření

Podnikové zaopatření, jako metoda realizace sociálního zabezpečení, většinou vzniklo koncem 19. století. Podnikové důchodové zaopatření se však rozvinulo až v druhé polovině 20. století. Penze z tohoto zaopatření mají povahu doplňku k sociálnímu důchodovému pojištění či státnímu zaopatření nebo slouží k jeho částečné náhradě. Systémy podnikového zabezpečení bývají většinou podporovány pomocí odpočtů od základu daně. Konkrétní podoba podnikového důchodového zaopatření doznala v posledních desetiletích značných proměn v jednotlivých zemích. Zejména se začal prosazovat trend uchování nároků z tohoto zaopatření při změně zaměstnavatele a tendence zabezpečení podnikových systémů pro případ insolvence.

Postoj k podnikovému důchodovému zaopatření je závislý na koncepci sociální politiky vlády. Jednou z variant je podpora tohoto zabezpečení v zájmu politiky maximalizace úrovně sociálního zabezpečení jako celku. Protipólem je pak preference soukromého důchodového pojištění před podnikových důchodovým pojištěním a i před sociálním důchodovým pojištěním nad rámec jednotlivých důchodů, např. Velká Británie.

Sociální pojištění

První široký systém sociálního pojištění vznikl v Německu v letech 1883-1889 na základě zákonů o nemocenském, úrazovém a důchodovém pojištění. Německé invalidní a starobní

pojištění podle zákona z roku 1889 zahrnovalo všechny dělníky od věku 16 let a některé úředníky s platem do 2000 Marek. Na území České republiky bylo uzákoněno dělnické úrazové a nemocenské pojištění obdobného typu krátce po Německu. Dělnické důchodové pojištění bylo zavedeno až zákonem z roku 1924. Sociální pojištění se rozšířilo do většiny zemí světa a stalo se základem systémů sociálního zabezpečení.

Klíčovým prvkem sociálního pojištění je povinnost pojištění ze zákona. Tím se toto pojištění odlišuje od soukromého. Výhodou tohoto typu pojištění je, že pojistný kmen je široký, zahrnuje velký počet pojištěných osob. Tím se výrazně snižují správní náklady, které tak činí přibližně 1 – 10% (u soukromého pojištění až 20%). Sociální pojištění poskytuje občanům spolehlivou ochranu.

K sociálnímu pojištění nutí stát občany, protože kdyby se tak nestalo, určitá část nezodpovědné populace by zůstala nepojištěna. Činí tak vlastně pro jejich vlastní dobro. Sociální pojištění je většinou financováno příspěvky placenými zaměstnanci a zaměstnavateli, s případnými státními dotacemi.

Do systému sociálního pojištění patří i povinné penzijní připojištění zahrnované do tzv. doplňkových důchodových systémů. Typickým příkladem je Francie, kde je do tohoto systému zahrnuto asi 75% zaměstnanců. Pojištěnci platí příspěvky z pracovních příjmů až do výše stropů, které jsou u různých federací penzijních fondů odlišné. Pojištěnci pak za své příspěvky získávají body a výše penze tak závisí na jejich počtu. [1]

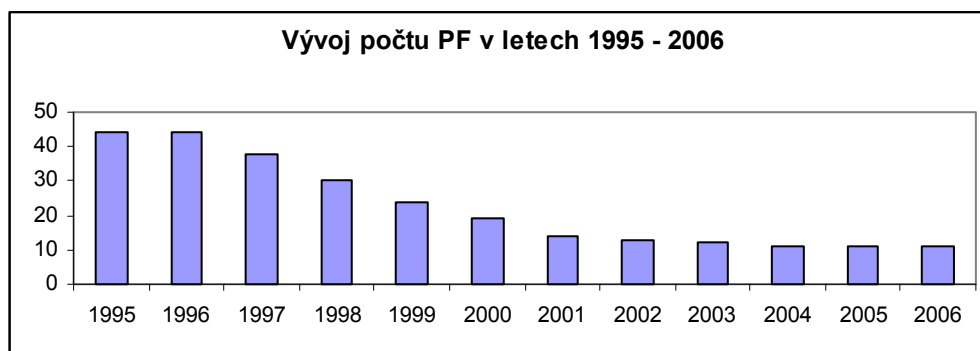
1.3. Historie penzijního připojištění v ČR

Historie penzijního připojištění se státním příspěvkem sahá do roku 1994, kdy byl přijat *Zákon č. 42/1994 Sb. O penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením*. V tomto roce obdržely první penzijní fondy licence k poskytování penzijního připojištění se státním příspěvkem v ČR. Česká republika se tak stala první zemí bývalého východního bloku, která zavedla doplňkový penzijní pilíř na kapitálovém principu. [5]

V období let 1994 a 1995 vzniklo celkem 44 penzijních fondů. Licencí bylo uděleno celkem 46. Dva fondy však nikdy svou činnost nezačaly a na trhu jich od počátku aktivně působilo 44. Třebaže se během let počet PF snižoval, nebyl doprovázen velkými finančními otřesy. Úbytek počtu PF byl zejména důsledkem cílevědomých fúzí, jejichž konečným efektem je úspora provozních nákladů sektoru jako celku a otevírání prostoru k vyšším výnosům a stabilitě.

Do konce roku 2001 vstoupilo do likvidace celkem 12 PF. Jednalo se však o fondy s nevýznamným podílem na trhu. Jejich problémy postihly necelá 2 % z celkového počtu účastníků a necelých 0,5 % z objemu příspěvků shromážděných v roce 2003. Porovnáním s ostatními finančními operátory se jednalo o zanedbatelné ztráty. V roce 2002 a 2003 již státní dozor nepřistoupil k žádnému rozhodnutí o odejmutí povolení. V současné době je trh penzijního připojištění se státním příspěvkem konsolidovaný a stabilizovaný.

Graf č. 1: Vývoj počtu PF v letech 1995 – 2006

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

Postupně došlo k výrazné konsolidaci a počet subjektů se stabilizoval na 11 v roce 2006. Lze očekávat, že konečný počet penzijních fondů na našem trhu se ustálí na počtu 7 – 9 subjektů.

1.4. Penzijní zabezpečení v ČR

Současný důchodový systém je v ČR tvořen dvěma pilíři. Prvním z nich je povinný, dávkově definovaný a průběžně financovaný. Druhým pilířem je dobrovolné penzijní připojištění se státním příspěvkem a životní pojištění komerčních pojišťoven.

➤ První pilíř

Tento pilíř je univerzální a je určen všem ekonomicky aktivním obyvatelům ČR. Pro všechny účastníky platí stejná právní úprava (s výjimkou některých skupin jako jsou vojáci, policisté, hasiči, apod.). Základním právním předpisem, který upravuje nároky na důchody ze základního důchodového pojištění, způsob stanovení výše důchodů a podmínky pro jejich výplatu, je *Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění* ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1996.

Ze základního důchodového pojištění se poskytují tyto důchody:

- starobní (včetně tzv. předčasného starobního důchodu),
- plný invalidní,
- částečný invalidní,
- vdovský a vdovecký,
- sirotčí.

Důchod se skládá ze dvou složek, a to

- ze základní výměry (stanovené pevnou částkou stejnou pro všechny druhy důchodů bez ohledu na délku doby pojištění a výši výdělků) a
- z procentní výměry.

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů téhož druhu nebo na výplatu starobního důchodu, plného invalidního nebo částečně invalidního důchodu,

vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší. Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu a na výplatu vdovského důchodu nebo vdoveckého důchodu a nebo sirotčího důchodu, vyplácí se vyšší důchod v plné výši a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry, nestanoví-li zákon o důchodovém pojištění jinak.

O nároku na důchod, jeho výši a výplatě rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení s výjimkou případů, kdy jsou příslušné k rozhodování orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti (v případě příslušníků ozbrojených sil a sborů).

Spolu s důchodem se z praktických důvodů vyplácí i zvýšení důchodu pro bezmocnost (počítá se s tím, že tato dávka bude transformována do jiného sociálního systému jako určitý druh příspěvku), o němž rozhoduje rovněž Česká správa sociálního zabezpečení. [7]

➤ Druhý pilíř

Za druhý pilíř českého systému důchodového zabezpečení lze považovat finanční produkty a to penzijní připojištění se státním příspěvkem a životní pojištění komerčních pojišťoven. Jedná se o příspěvkově definované formy zabezpečení potřeb ve stáří. Podle definic EU jsou však tyto produkty součástí třetího pilíře. Za druhý pilíř bývají považovány penzijní systémy zaměstnavatelů, které však v ČR neexistují. [7]

Penzijní připojištění se státním příspěvkem je podrobně popsáno v dalších kapitolách této analýzy, proto bude následovat stručná charakteristika životního pojištění poskytovaného komerční pojišťovnou.

Životní pojištění zahrnuje krytí rizik ohrožujících lidské životy. V rámci těchto pojištění se uplatňují výplaty pojistných plnění v případě pojistných událostí, které se dotýkají života pojištěných nebo jiných osob.

Výše pojistných plnění je dána velikostí pojistné částky nebo důchodu, kterou pojistník sjednal, a tato výše částky má podle jeho představ a možností krýt příslušné riziko.

V životním pojištění jsou kryta dvě základní rizika, a to riziko smrti a riziko dožití. V současnosti životní pojištění různými způsoby kombinuje tyto rizika, přičemž bývají do krytí, v rámci některých produktů, zahrnuta ještě další rizika neživotního charakteru. [4]

Životní pojištění lze sjednat pouze jako pojištění obnosové (nelze penězi vyjádřit hodnotu života).

Životní pojištění lze dle způsobu použití přijatého pojistného rozdělit na:

- rizikové pojištění, kde ryzí pojistné je spotřebováno v průběhu pojistného období a
- rezervotvorné pojištění, u kterého se podstatná část ryzího pojistného ukládá do rezervy na budoucí závazky.

Druhé jmenované pojištění lze též nazvat životním pojištěním se spořicí složkou a může být použito jako spořicí a investiční instrument, tedy ke krytí potřeb ve stáří.

Pojistné životního pojištění může být sjednáno jako:

- jednorázové pojistné, které je splatné dnem počátku pojištění,
- běžné pojistné placené opakovaně na začátku pojistných období.

Životní pojištění můžeme rozdělit do tří hlavních druhů:

- pojištění pro případ úmrtí,
- pojištění pro případ dožití,
- smíšené pojištění pro případ smrti nebo dožití.

➤ **Pojištění pro případ úmrtí**

Toto pojištění kryje riziko smrti, pojistná částka je vyplacena v případě realizace rizika osobě určené pojistníkem v pojistné smlouvě. Toto pojištění bývá označováno jako rizikové životní pojištění. Tento druh pojištění nemá význam z hlediska zabezpečení potřeb ve stáří. [4]

➤ **Pojištění pro případ dožití**

Je v podstatě obdobou úspor. Pojištěný získá pojistné plnění, pokud se dožije určitého věku. Mezi životním pojištěním a spořením však jsou určité rozdíly (pojišťovna ručí za vklady pojistníků ne výškou skutečných vkladů, ale v závislosti na sjednané pojistné částce, přerušení placení běžného pojistného je spojeno s určitými sankcemi).

Speciálním druhem tohoto pojištění je tzv. důchodové pojištění. Je to vlastně pojištění dožití se sjednaného věku s postupnou výplatou pojistné částky, tedy od určitého data je pojištěnému vyplácena sjednaná výše důchodu. Doba výplaty důchodu může být ohraničena sjednanou dobou nebo může být sjednána až do okamžiku úmrtí. [4]

➤ **Smíšené životní pojištění**

Smíšené životní pojištění je kombinací pojištění pro případ smrti a pojištění pro případ dožití. Při uplatnění klasického smíšeného životního pojištění se pojišťovna zavazuje vyplatit sjednanou pojistnou částku ve sjednaný den v případě, že se pojištěný tohoto dne dožije, a v případě, že se ho nedožije, pak jde o pojistné plnění ve stejné výši ve prospěch osoby, kterou pojištěný určí v pojistné smlouvě. V reakci na potřeby pojištěných vzniklo úpravou smíšeného pojištění univerzální životní pojištění. Univerzální životní pojištění se skládá ze dvou složek, a to ze spořicí složky, jež slouží ke krytí rizika dožití se sjednaného věku a ze složky rizikové, která je určena pro krytí pojistných událostí v případě smrti, invalidity atd. Tento druh pojištění se vyznačuje variabilitou, která umožňuje pojištěným přizpůsobovat rozsah pojistné ochrany momentálním potřebám a finanční situaci. Pojistník může modifikovat pojistné a dobu placení pojistného, může dokonce dočasně zastavit placení pojistného, opět ho obnovit, zaplatit pojistné dodatečně a má také možnost si vypůjčit ze spořivé složky již zaplaceného pojistného. Na rozdíl od odkupného není při této výpůjčce odečítán manipulační poplatek. [4]

Ve všech předcházejících případech životních pojištění se v pojistné smlouvě sjednává výplata určité pojistné částky, ať již jednorázová nebo opakovaná, ve formě důchodu. Takto definovaná pojistná plnění jsou pro pojištěného, či obmyšleného garantovaná a pro pojišťovnu závazná.

U investičního životního pojištění je výše pojistného plnění v případě dožití zcela závislá na výnosech z investování aktiv tvořených rezervami pojistného. Pojistník má možnost volby portfolia, resp. fondu, jež pojišťovna nabízí. Z výše uvedeného je patrné, že investiční riziko nese pojistník.

1.5. Penzijní zabezpečení v některých okolních státech

Slovensko

Na Slovensku na rozdíl od České republiky již došlo k reformě systému důchodového zabezpečení. Do konce roku 2004 fungoval na Slovensku dvoupilířový systém, kde první pilíř byl povinný a druhý dobrovolný. Od 1.1.2005 došlo k transformaci a rozdělení první, povinné části důchodového zabezpečení na dva pilíře, aktuálně tedy probíhá budování systému postaveného na třech pilířích.

➤ První pilíř (povinný)

V případě prvního pilíře se jedná o průběžný systém důchodového zabezpečení, který je reprezentován Sociální poistovňou. Do tohoto pilíře jsou v současnosti zapojeni všichni občané v produktivním věku a jejich zaměstnavatelé, kteří povinně platí odvody ze mzdy svých zaměstnanců. Sociální poistovňa vybrané peníze přerozděluje mezi osoby pobírající důchod. První pilíř penzijní reformy prošel několika změnami. Od 1.1. 2004 je používána spravedlivější metoda výpočtu starobního důchodu, která bere v potaz počet odpracovaných let a příjem občana za celý aktivní život. Vedle starobního důchodu Sociální poistovňa vyplácí také pozůstalostní a invalidní důchody.

➤ Druhý pilíř (povinný)

Druhý pilíř důchodového zabezpečení je charakterizován jako soukromý, kapitalizační nebo spořicí, který je reprezentován soukromými důchodkovými správcovskými společnostmi (DSS), jež spravují penzijní fondy. Na Slovensku tento pilíř nově vznikl na počátku roku 2005 v rámci probíhající reformy důchodového zabezpečení. V časovém

intervalu od 1.1.2005 do 30.6.2006 se občané Slovenska v produktivním věku mohou rozhodnout, zda vstoupí do druhého pilíře důchodového zabezpečení. Osoby, které tak neučiní do doby uplynutí tohoto termínu již nebudou moci do tohoto pilíře vstoupit a zbytek života budou přispívat výlučně do prvního pilíře. V případě zapojení se do druhého pilíře, část odvodů, které zaměstnavatel odvede do Sociálnej poisťovne, bude převedeno na osobní důchodový účet ve zvolené DSS. Celková výše odvodů zůstane nezměněna. Finanční prostředky na individuálních účtech v DSS budou investovány a zhodnocovány za podstoupení přijatelné míry rizika. Osoba, která vstoupí do druhého pilíře prostřednictvím DSS bude dostávat starobní důchod ze dvou zdrojů; první část ze Sociálnej poisťovně a druhou část z finančních prostředků naspořených a zhodnocených na osobním důchodovém účtu v rámci DSS. Výhodou druhého pilíře je fakt, že peníze naspořené na osobním důchodovém účtu v případě úmrtí zdědí pozůstalí pojištěné osoby. Soukromé důchodkové správcovské společnosti, které budou prostřednictvím penzijních fondů zhodnocovat vložené prostředky na osobních důchodových účtech, fungují podle přesně definovaných pravidel a zároveň jsou pod dohledem Úradu pre finanční trhy (UFT). Stát je v tomto případě finálním garantem fungování druhého pilíře.

➤ **Třetí pilíř (dobrovolný)**

Třetí pilíř je prezentován doplňkovými důchodovými poisťovnami (DDP), jejichž služeb lze užít, bez ohledu na to, zda se daná osoba rozhodne vstoupit do druhého pilíře, či zůstane přispívat pouze do Sociálnej poisťovne. Přispívání do DDP je dobrovolné. Zaměstnanec si může zvolit jakou částkou ze mzdy, s možnou participací zaměstnavatele, bude přispívat do fondu. Zabezpečení na penzi ve třetím pilíři je daňově zvýhodněno a to až do výše 12. tis. Sk ročně. I tento pilíř prošel reformami. DDP byly v průběhu roku 2005 transformovány na akciové společnosti s přívlastkem doplňková důchodková společnost (DDS), bez vlivu na závazky vůči klientům. Zároveň každá z nově vzniklých společností musí založit dva fondy: příspěvkový a výplatní, kdy oba budou odděleny od hospodaření DDS. [8]

Bulharsko

Stejně jako na Slovensku, i v Bulharsku dochází k přechodu na třípilířový systém důchodového zabezpečení. V roce 2005 se podíl mezi osobami v produktivním věku a těmi, kteří pobírají důchod pohyboval v poměru 70:30. Tento podíl se postupem času vyrovnává a již v roce 2009 se předpokládá, že na jednoho pracujícího bude připadat jeden důchodce. Tento nepoměr mezi osobami přispívajícími do systému a osobami čerpajícími dávky, vyvolal potřebu transformace důchodového zabezpečení na současný model, jenž kombinuje povinný průběžný a fondový způsob financování.

➤ První pilíř (povinný veřejný)

Tento pilíř je založen na průběžném PAYG principu a zahrnuje všechny obyvatele v produktivním věku. V rámci prvního pilíře jsou rozeznávány starobní penze, invalidní důchod a pozůstalostní penze.

➤ Druhý pilíř (povinný doplňkový)

Druhý pilíř důchodového zabezpečení je založen na principu definované výše odvodu do penzijního fondu. Cílem tohoto pilíře je zajištění výplaty doplňkové části důchodu z naspořených finančních prostředků a dále právo na výplatu důchodu pojištěné osobě pracující ve ztížených pracovních podmínkách při předčasném odchodu do důchodu. Penzijní fondy nabízející své služby v rámci druhého pilíře musí získat povolení od Komise pro dohled nad finančními trhy (Financial Supervision Commission – FSC). FSC zároveň plní funkci dohlázeatele a regulátora nad těmito fondy.

Druhý pilíř zahrnuje dva typy povinných penzijních fondů. Prvním typem jsou univerzální penzijní fondy, do kterých jsou zahrnuti všichni zaměstnanci narození po 31. 12. 1959. Účast v těchto fondech zajišťuje pojištěnci výplatu doplňkové části starobního důchodu. Druhým typem jsou zaměstnanecké penzijní fondy, do kterých mají povinnost přispívat všechny osoby pracující ve ztížených podmínkách, kde zaměstnavatelé nemají povinnost zaměstnancům přispívat na pojištění. Osoba pojištěná v zaměstnaneckém penzijním fondu má právo na předčasný důchod do doby nabytí práva na výplatu důchodu v rámci prvního pilíře.

➤ Třetí pilíř (dobrovolný doplňkový)

Třetí pilíř je plně fondový. Jeho účelem je vytvoření dobrovolného a doplňkového způsobu důchodového spoření pro občany starší osmnácti let. Osoby přispívají do fondu stejně tak jako u druhého pilíře přesně definovanou částkou na individuální účet, na kterém jsou kumulovány vložené prostředky účastníka včetně úroku. Výše vypláceného důchodu je odvislá od akumulovaných prostředků na individuálním účtu. Z fondů třetího pilíře mohou být vypláceny následující druhy penzí: starobní penze s omezenou dobou výplaty, doživotní penze, invalidní důchod, či pozůstalostní penze. [8]

Maďarsko

Maďarsko bylo první z postkomunistických zemí střední Evropy, které začaly revidovat svůj penzijní systém a doplňovat historický PAYG systém o fondové pilíře, a to již v roce 1998. Základní pilíř maďarského systému důchodového zabezpečení se skládá ze dvou stupňů. První stupeň je založen na mechanismu PAYG a logice „definované dávky“, kde jsou příspěvky účastníků používány k výplatě současných penzí. Valorizace penzí je v tomto systému závislá z části na vývoji mezd v ekonomice a z části na vývoji cen. Druhý stupeň prvního pilíře, který je založen na systému plně fondovém, je na jedné straně povinný pro nově příchozí na trh práce a dobrovolný pro ty, kteří již přispívali do starého systému. Příspěvky jsou shromažďovány a obhospodařovány soukromými institucemi, které následně vyplácejí penze. Penzijní fondy mají formu podílových fondů. V Maďarsku v roce 2004 působilo 18 těchto penzijních fondů, které shromažďují prostředky od 2,3 miliónu zaměstnanců, kteří fondům měsíčně přispívají 8 % své mzdy. Zaměstnanci přispívající do fondů jsou zároveň jejich podílníci, fondy jsou řízeny představenstvem a kontrolovány dozorcí radou. Kontrolu fondů zabezpečuje také stát prostřednictvím státního dozoru nad finančními trhy, organizací Penzugyi Szervezetek Allami Felügyelete. Maďarský důchodový systém je v kompetenci Ministerstva financí, veřejný pilíř je zabezpečován Fondem důchodového pojištění (Pension Insurance Fund), příspěvky do veřejného pilíře jsou vybírány daňovým úřadem. Příspěvky do soukromých fondů jsou odváděny zaměstnavateli. [8]

Polsko

Polsko reformovalo svůj systém důchodového zabezpečení v roce 1999. Polský systém disponuje v současnosti třemi pilíři.

Povinný první pilíř se dělí na část veřejnou a soukromou. Příspěvky do první části jsou placeny zaměstnavatelem (9,76 % ze mzdy) a zaměstnanci (2,46 %), přičemž tato část funguje na principech PAYG. Druhý stupeň prvního pilíře je založen na formě tzv. „provident fund“. Účastník druhého stupně prvního pilíře si může vybrat privátní fond, kde ukládá své příspěvky a získává tím v budoucnu právo na zisk stanovené anuitní výplaty. Stát vstupuje do druhé části prvního pilíře v roli regulačního a kontrolního mechanismu. Podle odhadů bude podíl důchodu financovaného povinnou druhou částí prvního pilíře 40 % pro ty účastníky, kteří přispívali do systému po celou dobu svého ekonomicky aktivního věku.

Druhý a třetí pilíř polského systému je následně postaven na soukromém, individuálním či zaměstnaneckém dobrovolném spoření (EPP fondy). Vzhledem k velikosti prvního pilíře nehrají tyto formy spoření zatím velkou roli. Polská vláda v březnu roku 2004 přijala dva nové penzijní zákony týkající se individuálních a podnikových programů. Polský penzijní systém spadá do kompetence ministerstva práce a sociálních věcí (zaměstnanci), ministerstva zemědělství (zemědělci), ministerstva obrany a vnitra (vojáci a policisté). Samotná administrativa spojená s penzijním systémem je zabezpečována státní sociální pojišťovnou (ZUS).

2. Základní charakteristiky odvětví

2.1. Vymezení odvětví

Činnost penzijních fondů poskytujících penzijní připojištění se státním příspěvkem spadá dle odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) do sekce 66 – Pojišťovnictví a penzijní financování kromě povinného sociálního zabezpečení. Konkrétně se pak jedná o subsekcí 66.02 – Penzijní financování. [2]

PF je právnickou osobou se sídlem na území České republiky, která provozuje penzijní připojištění podle zákona č. 42/1994 Sb. PF je akciovou společností. Obchodní firma, kterou PF používá, musí obsahovat označení "penzijní fond". Toto označení mohou používat pouze PF, jiné osoby nesmějí mít ve svém názvu toto označení. [3]

V ČR jsou PF vytvářeny a organizovány na tzv. občanském principu (na rozdíl od tzv. zaměstnavatelského principu, se kterým se lze často setkat v zahraničí). To znamená, že penzijní připojištění je založeno na přímém vztahu občan - PF. PF jsou finančními institucemi nezávislými na nefinančních (zaměstnavatelských) podnicích. Ve vyspělých zemích zakládají PF, zejména pro své zaměstnance, zaměstnavatelé. [4]

2.2. Legislativní rámec

Platná legislativa

Nejdůležitější právní normou v odvětví je *Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením* ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje penzijní připojištění se státním příspěvkem u penzijních fondů, činnost penzijních fondů a státní dozor nad penzijním připojištěním a změny některých zákonů souvisejících se zavedením penzijního připojištění. [3]

Státní dozor v oblasti kolektivního financování upravuje *Zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů*. Tímto zákonem byla zřízena Komise pro cenné papíry, byla upravena její působnost, pravomoci a organizační struktura.

Odvětví je ovlivněno také *Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*. Tento zákon upravuje daň z příjmů právnických (mimo jiné i penzijních fondů) i fyzických osob (účastníků připojištění). Upravuje také daňovou uznatelnost příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění zaměstnanců.

Vznik fondu

Ke vzniku a činnosti penzijního fondu je třeba povolení. O udělení povolení rozhoduje, na základě písemné žádosti zakladatelů penzijního fondu, Česká národní banka. Před vydáním

rozhodnutí o žádosti o povolení požádá Česká národní banka o stanovisko Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Žádost musí obsahovat tyto údaje:

- obchodní firmu a sídlo PF,
- výši základního kapitálu PF,
- věcné a organizační předpoklady pro činnost PF, odbornou způsobilost a bezúhonnost navrhovaných členů představenstva a dozorčí rady PF,
- depozitáře,
- listiny prokazující založení akciové společnosti, splacení celého základního kapitálu a původ základního kapitálu,
- stanovy PF,
- návrh statutu PF,
- návrh penzijního plánu PF.

Statut musí obsahovat:

- rozsah činnosti PF,
- zaměření a cíle investiční politiky PF,
- zásady hospodaření PF,
- způsob použití zisku,
- obchodní firmu a sídlo depozitáře,
- způsob zveřejňování zpráv o hospodaření s majetkem PF a změnách statutu.

Penzijní plán musí obsahovat tyto údaje:

- druhy penzí a ostatních dávek penzijního připojištění,
- podmínky nároku na dávky a jejich výplatu,
- způsob výpočtu dávek,
- důvody vypovězení penzijního připojištění,
- výši příspěvků,
- podmínky odkladu nebo přerušení placení příspěvků a změny jejich výše,
- pravidla a způsob placení příspěvků,
- podmínky převzetí peněžních prostředků z jiného PF,
- zásady podílení se na výnosech hospodaření PF.

PF je povinen zřídit u svého depozitáře samostatné běžné účty pro přijímání a vracení příspěvků účastníků na penzijní připojištění, pro poskytování a vracení státních příspěvků na penzijní připojištění, pro financování činnosti PF a pro umístování a ukládání prostředků PF. [3]

Hospodaření fondu

PF tvoří rezervu na důchody a podobné závazky. Tato rezerva je tvořena na závazky vyplývající ze smluv o penzijním připojištění. Výši rezervy stanoví PF na základě pojistně matematické současné hodnoty přislíbených výplat penzijního připojištění snížené o sumu prostředků evidovaných ve prospěch příjemců penzí. Současnou hodnotou přislíbených výplat se rozumí diskontovaná hodnota budoucích čistých úbytků peněz, které budou nutné k vypořádání závazků podle penzijního plánu. Povinnost tvorby této rezervy je dána vyhláškou č. 501/2002 Sb., ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení *Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví* ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi.

PF musí hospodařit s majetkem s odbornou péčí a s cílem zabezpečit spolehlivý výnos. Dále nesmí se svým majetkem nakládat tak, aby to bylo v rozporu se zájmy účastníků.

Peněžní prostředky shromážděné PF musí být umístěny s odbornou péčí tak, aby byla zaručena:

- bezpečnost,
- kvalita,
- likvidita a
- rentabilita

skladby finančního umístění jako celku. Tyto zásady nejsou však v zákoně č. 42/1992 Sb. blíže specifikovány.

PF jsou povinny zřídit u svého depozitáře samostatné běžné účty nebo podúčty k běžnému účtu pro:

- přijímání a vracení příspěvků účastníků,
- poskytování a vracení státních příspěvků,
- financování činnosti penzijního fondu a

- umístování a ukládání prostředků penzijního fondu.

PF může shromážděné prostředky umístit dle zákona do následujících finančních instrumentů:

1. **dluhopisů**, jejichž emitentem je členský stát OECD nebo centrální banka tohoto státu, a dluhopisů, za které převzal tento stát záruku, dále do dluhopisů vydaných jinou mezinárodní finanční institucí, jejíž členem je ČR,
2. **podílových listů** otevřených podílových fondů,
3. **cenných papírů**, s nimiž se obchoduje na regulovaném trhu země OECD,
4. **movitých věcí**, představujících záruku bezpečného uložení peněžních prostředků,
5. **nemovitostí**, poskytujících záruku spolehlivého uložení peněžních prostředků a loužících zcela nebo převážně k podnikání nebo bydlení,
6. **vkladových účtů, vkladních knížek a vkladů**, potvrzených vkladovým certifikátem nebo vkladním listem, a to u banky nebo pobočky zahraniční banky na území ČR nebo u banky se sídlem na území členských států OECD,
7. **zajišťovacích obchodů**, zejména **derivátů a opcí**. Tyto obchody může PF uzavírat pouze za předpokladu, že slouží ke snižování rizik plynoucích z kurzů cenných papírů, úrokových měr a devizových kurzů, aktiv nacházejících se v portfoliu PF.

Zákon č. 42/1994 Sb. stanovuje PF limity, jimiž se musí řídit při investování aktiv, jejichž zdrojem jsou peněžní prostředky shromážděné PF. Tyto limity jsou následující:

- hodnota cenných papírů, vydaných jedním emitentem nesmí tvořit více než 10 % majetku PF, toto omezení se nevztahuje na dluhopisy uvedené v předchozím odstavci pod bodem 1,
- celková hodnota movitých a nemovitých věcí nesmí tvořit více než 10 % majetku PF,
- v majetku PF nesmí být více než 20 % z celkové jmenovité hodnoty cenných papírů vydaných jedním emitentem, toto omezení se nevztahuje na dluhopisy uvedené v předchozím odstavci pod bodem 1,
- nejméně 70 % majetku PF musí být umístěno do aktiv znějících na měnu, ve které jsou vyjádřeny závazky PF vůči účastníkům,
- nejvíce 70 % majetku PF může být umístěno do finančních instrumentů uvedených v předchozím odstavci pod body 2 - 5,

- do finančních instrumentů uvedených v předcházející kapitole pod číslem 6 u jedné banky může PF umístit maximálně 10 % majetku nebo 20 000 tis. Kč, popřípadě ekvivalent této částky v cizí měně,
- do finančních derivátů a do ostatních finančních instrumentů, které nejsou uvedeny v předchozím odstavci, může PF umístit maximálně 10 % svého majetku, do každé skupiny maximálně 5 %.

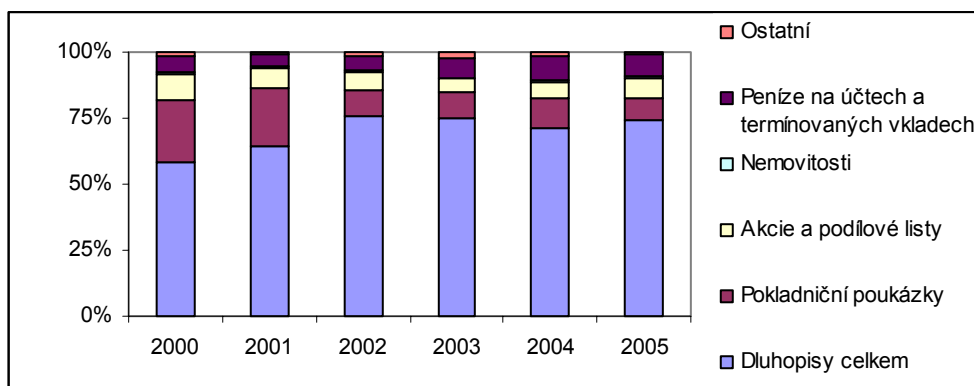
Tabulka č. 1: Umístění prostředků PF v období let 2000 - 2005:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Dluhopisy celkem	58,40%	64,51%	75,87%	75,22%	71,17%	74,29%
Pokladniční poukázky	23,66%	21,67%	9,96%	9,70%	11,46%	8,10%
Akcie a podílové listy	9,72%	7,54%	6,48%	4,90%	6,38%	7,67%
Nemovitosti pořízené za účelem zhodnocení prostředků PF	0,88%	0,82%	0,61%	0,40%	0,32%	0,62%
Peníze na účtech a termínovaných vkladech	5,73%	4,45%	5,19%	7,62%	9,47%	8,42%
Ostatní	1,61%	1,01%	1,89%	2,16%	1,20%	0,90%

Pozn.: stavy ke konci každého roku

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

Graf č. 2: Umístění prostředků PF v období let 2000 - 2005

Pozn.: stavy ke konci každého roku

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

Způsob rozdělení zisku je u PF plně regulován zákonem č. 42/1992 Sb. PF je povinen rozdělit zisk tak, že nejméně 5 % připadá do rezervního fondu a nejvíce 10 % se rozdělí podle rozhodnutí valné hromady, zbylá část se použije ve prospěch účastníků a osob, jejichž penzijní připojištění zaniklo v roce, za který se zisk rozděluje.

Výnosy z investovaných prostředků rezervního fondu jsou započteny do zisku, který je následně rozdělen mezi účastníky, rezervní fond a akcionáře. Část zisku je opět vložena

zpět do rezervního fondu, ale i přesto to znamená, že dochází k postupné devalvaci prostředků rezervního fondu.

Pokud by byl na základě legislativních změn oddělen rezervní fond od ostatního hospodaření PF, znamenalo by to v budoucích letech výrazný růst jeho objemu, a s tím spojené stability fondu. Z rezervního fondu je mimo jiné hrazena ztráta z hospodaření PF. Pokud PF v penzijním plánu garantuje TÚM, je možné, že tyto budoucí závazky mohou vést v době jejich výplaty k výrazným problémům v hospodaření.

V případě ztráty musí PF dostát svým závazkům vůči klientům. PF má ze zákona povinnost ke krytí ztráty použít nerozdělený zisk z minulých let a rezervní fond, pokud nestačí tyto zdroje, musí být ztráta kryta snížením základního kapitálu, jehož hodnota nesmí klesnout pod 50 000 tis. Kč.

PF mají ze zákona povinnost připisovat klientům každoročně nezáporné výnosy z hospodaření. V některých penzijních plánech je obsažena garance minimálního výnosu (TÚM), která bude použita při výpočtu penze. V současných penzijních plánech můžeme sledovat dva způsoby řešení TÚM. První způsob je uvádění fixního úroku. U tohoto způsobu lze, v případě vyšších hodnot, předpokládat riziko s budoucím plněním závazků plynoucích z těchto garancí. Druhým způsobem určení TÚM je její stanovení až v okamžiku výpočtu penze a její garance po dobu výplaty. Ačkoli je tento způsob méně rizikový, než první jmenovaný, musí PF počítat s vyplácením takto garantovaných penzí v řádech desítek let.

Příspěvající účastníci se podílí na výnosech hospodaření PF přímo úměrně výši finančních prostředků, evidovaných v jejich prospěch v roce, za který je rozdělován zisk.

V případě účastníků, pobírajících penzi, jsou výnosy z hospodaření PF připisovány v podobě valorizace těchto penzí. Tento výnos je připisován k úhrnu finančních prostředků, určených na výplaty penzí, stejným způsobem jako příspěvajícím účastníkům. Tento výnos je snížen o část odpovídající výši TÚM.

Výnosy musí být připsány do tří měsíců po schválení účetní závěrky PF valnou hromadou, nejpozději však do 30. 6. následujícího roku po roce, za který je zisk rozdělován.

PF podléhají sazbě daně z příjmů právnických osob 5 %. Tato sazba daně se vztahuje na základ daně snížený podle § 20 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, kde je stanoveno, že u investičních společností vytvářejících podílové fondy se základ daně stanoví samostatně za investiční společnost, a odděleně za jednotlivé podílové fondy.

V případě PF lze započíst srážkovou daň (15 %) z úrokových a dividendových příjmů z cenných papírů plynoucí ze zdrojů na území ČR, na celkovou daňovou povinnost (pokud nelze sraženou daň nebo její část započíst na celkovou daňovou povinnost proto, že PF vznikla daňová povinnost ve výši nula nebo vykázal daňovou ztrátu anebo jeho celková daňová povinnost je nižší než daň sražená, vznikne ve výši daňové povinnosti, kterou nelze započíst, přeplatek). Z výše jmenovaného by měl vyplývat zájem PF na investování prostředků vložených účastníky penzijního připojištění do dluhopisů a akcií, jež nesou dividendy.

2.3. Státní dozor

V roce 2005 zaznamenal státní dozor nad odvětvím zásadní změny. Vláda na svém zasedání 12. května 2004 schválila záměr sjednotit státní dozor nad finančním trhem (pojišťovny, banky, penzijní fondy, družstevní záložny a obchod s cennými papíry) pod pravomoci jediné instituce – České národní banky. V první fázi tak došlo ke sloučení dozoru nad bankami a družstevními záložnami a to k 30. červnu 2005 a k integraci státního dozoru nad kapitálovým trhem se státním dozorem v pojišťovnictví a penzijním připojištění do Komise pro cenné papíry ke konci roku 2005.

Prezident republiky Václav Klaus podepsal dne 21. 2. 2006 Zákon č. 57/2006 Sb., který umožní integrovat dohled nad finančním trhem do České národní banky. Počínaje 1. dubnem převzala ČNB agendu Komise pro cenné papíry, Úřadu pro dozor nad pojišťovnictvím a penzijním připojištěním a Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami. Vznikl tak jednotný dohled nad finančním trhem v ČR, jehož přínosem budou zejména nižší náklady pro stát i finanční instituce a zkvalitnění dohledu. Dohled nad penzijními fondy bude vykonávat sekce regulace a dohledu nad kapitálovým trhem ČNB.

Podle zákona č. 42/1994 Sb. může při výkonu dohledu Česká národní banka požadovat od penzijního fondu informace o jeho činnosti, a to v rozsahu potřebném pro výkon dohledu. Pověření zaměstnanci České národní banky jsou při výkonu dohledu oprávněni účastnit se jednání orgánů penzijního fondu a vstupovat do prostorů penzijního fondu.

Jestliže Česká národní banka při výkonu dohledu zjistí, že penzijní fond porušuje nebo neplní povinnosti stanovené v tomto zákoně, porušuje statut nebo penzijní plán, může podle závažnosti a povahy zjištěných nedostatků penzijnímu fondu:

- uložit, aby zjištěné nedostatky ve stanovené lhůtě odstranil nebo byli vyměněni v určené lhůtě členové orgánů penzijního fondu a aby informoval Českou národní banku o plnění přijatých opatření,
- pozastavit na vymezenou dobu, nejdéle však na šest měsíců, a ve vymezeném rozsahu oprávnění představenstva nakládat s majetkem penzijního fondu,
- snížit na vymezenou dobu, nejdéle však na dva kalendářní roky, část zisku,
- odejmout povolení k činnosti.

2.4. Bariéry vstupu do odvětví

Bariéry vstupu do odvětví penzijního připojištění jsou celkem vysoké. První z nich je minimální základní kapitál penzijního fondu. Jeho minimální hodnota musí činit alespoň 50 000 tis. Kč. Základní kapitál může být tvořen pouze peněžitými vklady. Základní kapitál musí být splacen před podáním žádosti k povolení provozování činnosti. Zvýšení základního kapitálu nelze provést nepeněžitými vklady. Nové akcie nemohou být nabídnuty k upsání na základě veřejné nabídky k upisování akcií.

Další bariérou je nutnost požádání o povolení vzniku penzijního fondu. Tato žádost se podává na ČNB, která posoudí žádost a požádá o stanovisko Ministerstvo práce a sociálních věcí. Podrobněji je vznik fondu upraven v podkapitole *Vznik fondu*.

Nově vstupující penzijní fond musí také počítat s vysokými náklady na propagaci. Trh je relativně nasycen a získání nového klienta je velice těžké. Výhodou pro nový subjekt na trhu je bezesporu to, že není nijak omezena migrace účastníků penzijního připojištění. Jejich přechody mezi jednotlivými fondy jsou naprosto bez omezení.

Vysoké náklady jsou spojeny se založením sítě poboček. V takovém případě je nutné počítat s vysokými investicemi do nemovitého majetku, ale také do lidských zdrojů.

Za jednu z bariér nově vznikajícího penzijního fondu bych považoval výraznou státní regulaci odvětví, která neumožňuje významnější diferenciaci produktů penzijního připojištění. Zákonem jsou jasné dány druhy penzí, podmínky placení příspěvků i skladba investovaného portfolia. Nový fond má tak velmi ztíženou úlohu v případě, že bude chtít získat klienty na trhu usazených fondů.

2.5. Státní podpora v odvětví

Stát se snaží občany motivovat k využití penzijního připojištění především pomocí 3 nástrojů:

- přímého příspěvku,
- pomocí daňové úlevy na příspěvek účastníka a
- daňové úlevy na příspěvek od jeho zaměstnavatele.

Státní příspěvek: Jeho výše závisí na tom, jak velkou částku přispívá účastník připojištění. Minimálně se jedná o 100 Kč měsíčně, maximální výše státní podpory je pak dosaženo při částce 500 Kč měsíčně (viz. tabulka)

Tabulka č. 2: Výše státní podpory k příspěvkům účastníka (měsíčně, v Kč)

Výše měsíčního příspěvku účastníka	Výše státního příspěvku
100 - 199	50+40% z částky nad 100
200 - 299	90+30% z částky nad 200
300 - 399	120+20% z částky nad 300
400 - 499	140+10% z částky nad 400
500 a více	150

Zdroj: Zákon č. 42/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Daňová úleva: Zaměstnanci a OSVČ si mohou odečíst své příspěvky od základu daně ve zdaňovacím období ve výši, jež se rovná úhrnu příspěvků zaplacených na penzijní připojištění poplatníkem na zdaňovací období, sníženou o 6 000 Kč. Maximální částka, kterou lze takto odečíst, činí 12 000 Kč.

Zvýhodněny jsou i měsíční příspěvky zaměstnavatele na penzijní připojištění, který z nich neplatí zdravotní a sociální pojištění. Pro zaměstnance je příspěvek zaměstnavatele příjmem, který nepodléhá dani z příjmu a rovněž povinnosti platit z něj zdravotní a sociální pojištění. Tento příspěvek je omezen do výše 5 % z výše hrubé měsíční mzdy účastníka.

Tabulka č. 3: Orientační tabulka výše státního příspěvku (ročně, v Kč)

Příspěvek účastníka	Státní příspěvek	Daňová sazba 12%	SPC	Daňová sazba 19%	SPC	Daňová sazba 25%	SPC	Daňová sazba 32%	SPC
1200	600	0	600	0	600	0	600	0	600
2400	1080	0	1080	0	1080	0	1080	0	1080
3600	1440	0	1440	0	1440	0	1440	0	1440
4800	1680	0	1680	0	1680	0	1680	0	1680
6000	1800	0	1800	0	1800	0	1800	0	1800
9000	1800	300	2100	500	2300	800	2600	1000	2800
12000	1800	700	2500	1100	2900	1500	3300	1900	3700
15000	1800	1100	2900	1644	3444	2068	3868	2900	4700
18000	1800	1400	3200	2044	3844	2668	4468	3800	5600
21000	1800	1400	3200	2044	3844	2668	4468	3800	5600
24000	1800	1400	3200	2044	3844	2668	4468	3800	5600

Pozn.: SPC – státní podpora celkem, počítáno pro měsíční hrubou mzdu ve výši 9, 16, 25 a 40 tis. Kč.

Zdroj: kalkulačka Měsíc.cz. Dostupné z: www.mesec.cz

V případě, že se zaměstnavatel rozhodne platit zaměstnanci příspěvek na penzijní připojištění, může tak učinit bez omezení výší částky (jako náklady jsou uznány příspěvky až do výše 3 % vyměřovacího základu zaměstnance pro pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti). Z příspěvku do výše 5 % vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, § 6 odst. 9 písm. w) není odváděna daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, ale nejpodstatnějším faktorem pro vyplácení části mzdy tímto způsobem však je to, že jak u zaměstnavatele, tak i u zaměstnance, příspěvek na penzijní připojištění v této výši nepodléhá platbám ani sociálního ani zdravotního pojištění. Zaměstnavatel tak ušetří 35 % z příspěvku oproti vyplácení mzdy a zaměstnanec 12,5 %.

V následující tabulce lze nalézt přehled výše státní podpory v případě, že se zaměstnavatel rozhodne vyplácet část mzdy ve formě příspěvku na penzijní připojištění. Ukazatel SPC (státní podpora celkem) je rozdílem mezi těmito variantami (mzda a příspěvek na penzijní připojištění).

Tabulka č. 4: Orientační tabulka výše státního příspěvku v případě příspěvku zaměstnavatele (ročně, v Kč)

Roční příspěvek zaměstnavatele	Sociální a zdravotní pojištění	Daňová sazba 12%	SPC	Daňová sazba 19%	SPC	Daňová sazba 25%	SPC	Daňová sazba 32%	SPC	Min. roční vyměřovací základ
1200	150	144	294	228	378	300	450	384	534	24000
2400	300	288	588	456	756	600	900	768	1068	48000
3600	450	432	882	684	1134	900	1350	1152	1602	72000
4800	600	576	1176	912	1512	1200	1800	1536	2136	96000
6000	750	720	1470	1140	1890	1500	2250	1920	2670	120000
9000	1125	720	1470	1710	2835	2250	3375	2880	4005	180000
12000	1500	720	1470	2280	3780	3000	4500	3840	5340	240000
15000	1875	720	1470	2280	3780	3750	5625	4800	6675	300000
18000	2250	720	1470	2280	3780	4500	6750	5760	8010	360000
21000	2625	720	1470	2280	3780	4500	6750	6720	9345	420000
24000	3000	720	1470	2280	3780	4500	6750	7680	10680	480000

Pozn.: SPC – státní podpora celkem.

Zdroj: vlastní výpočet

Kromě státní podpory směřované směrem k účastníkům připojištění lze v odvětví čerpat také podporu mířenou přímo na penzijní fondy. Penzijní fond může čerpat přímou podporu ze státního rozpočtu a to formou investičních pobídek zprostředkovaných agenturou CzechInvest. Jedná se například o *Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb*. Cílem tohoto programu je rozvoj technologických center, která se zabývají inovačními aktivitami přinášejícími vylepšení výrobků a technologií využívaných ve výrobě. A dále pak center strategických služeb, jako jsou centra pro vývoj softwaru, odborná řešitelská centra, centra pro opravu špičkových technologií, centra sdílených služeb, centra zákaznické podpory (např. „call centra“) a ústředí nadnárodních firem. V rámci tohoto programu mohou podnikatelské subjekty získat dotaci na podnikatelskou činnost až ve výši 50 % uznatelných nákladů, 35 % nákladů na zvláštní školení a 60 % na všeobecná školení. [6]

Dalším programem agentury CzechInvest je *Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností*, který umožňuje penzijním fondům získat dotaci ve výši až 200 tis. Kč na jedno pracovní místo a až 35 % nákladů na školení v případě, že umístí své „call centrum“ nebo centrum sdílených služeb do regionu, ve kterém míra registrované nezaměstnanosti přesahuje o 50 % průměrnou nezaměstnanost v ČR. [6]

2.6. Zdanění příjmů z penzijního připojištění

Zdanění příjmů plynoucích z penzijního připojištění se státním příspěvkem je závislé na tom, zda účastník zvolí výplatu doživotní penze nebo jednorázové vyrovnání. V případě, že zvolí výplatu penze, podléhá dani jen ta část, která se rovná kapitálovým výnosům. Zdaněn je tedy rozdíl mezi vyplácenou částkou a výší příspěvků účastníka (resp. jeho zaměstnavatele) včetně státní podpory. Výsledný rozdíl pak podléhá sazbě daně ve výši 15 %. Podíl odpovídající výnosům se stanoví na základě průměrné délky života podle údajů ČSÚ. Stejně sazbě ve výši 15 % podléhají výnosy z penzijního připojištění také v případě jednorázového vyrovnání. V tomto případě je však za kapitálový výnos považována celá vyplácená částka, tedy včetně příspěvků účastníka (resp. jeho zaměstnavatele) a také státního příspěvku. Stát tak dává účastníkům připojištění najevo, že je pro ně lepší si naspořenou částku vybírat postupně ve formě penze. Stejně tak zákonodárci postupovali při zdanění odbytného v případě předčasného ukončení penzijního připojištění. V tomto případě účastník přijde nejen o státní podporu, ale musí také celou částku zdanit daní z příjmů ve výši 25 %. V tomto případě je také nutné zahrnout do základu daně daňové úspory, které byly v průběhu celého spoření čerpány. V případě delšího období se může jednat o velmi vysokou částku.

3. Kdo je kdo v odvětví

3.1. Seznam penzijních fondů a jejich základní údaje

V této kapitole je uveden stručný přehled základních informací o penzijních fondech působících v ČR. Kompletní informace lze nalézt v příloze č. 1. Vzhledem k silné legislativní regulaci odvětví se nabídka penzijních fondů mezi sebou příliš neliší. Rozdíly mezi jednotlivými fondy tak spočívají nejčastěji ve způsobu výpočtu penzí a v různých druzích nabízených penzí. Dále pak lze rozdíly spatřovat ve formě nadstandardních služeb jako je například přístup k účtu přes internet, různé slevy na produkty pojišťoven a bank, které jsou součástí finanční skupiny penzijního fondu nebo slevy na zájezdy.

Allianz PF

Název fondu:	Allianz PF, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Allianz pojišťovna, a.s.	Římská 103/12 Praha 2, 120 00
Auditor:	KPMG ČR Audit, s.r.o.	
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: Allianz-Živnobanka penzijní fond – do 25.2.2001	Depozitář:
		Komerční banka, a.s.

Specifika fondu: Tento penzijní fond nabízí 16 druhů penzí, kromě klasické penze doživotní také penzi doživotní s pozůstalostní penzí, penzi doživotní se zaručenou dobou výplaty nebo penzi doživotní se sjednanou částkou pro případ smrti.

ČSOB PF Progres

Název fondu:	ČSOB PF Progres, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Československá obchodní banka, a.s.	Perlová 371/5 Praha 1, 110 00
Auditor:	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.	
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: ČSOB PF, a.s.	Depozitář:
		Živnostenská banka, a.s.

Specifika fondu: Penzijní fond je zaměřený na mladší účastníky, kteří před sebou mají delší dobu spoření. Investice svěřených peněz podléhají dynamické strategii, která je založena na vyšším podílu zahraničních dluhopisů, což přináší fondu vyšší zhodnocení investovaných prostředků. Dále svým klientům umožňuje sjednání spotřebitelského úvěru u Poštovní spořitelny zdarma, půlroční bezplatné období při sjednání účtů Postžiro a Postkonto a slevu 7% u vybraných zájezdů cestovní kanceláře Čedok.

ČSOB PF Stabilita

Název fondu:	ČSOB PF Stabilita, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Československá obchodní banka, a.s.	Perlová 371/5
Auditor:	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.	Praha 1, 110 00
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: Českomoravský PF, a.s.	Depozitář:
		Živnostenská banka, a.s.

Specifika fondu: Penzijní fond klientům umožňuje sjednání spotřebitelského úvěru u Poštovní spořitelny zdarma, půlroční bezplatné období při sjednání účtů Postžiro a Postkonto a slevu 7% u vybraných zájezdů cestovní kanceláře Čedok.

Generali PF

Název fondu:	Generali PF, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Generali Holding Vienna AG, Rakousko	Bělehradská 132
Auditor:	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.	Praha 2, 120 00
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: Generali-Creditanstalt penzijní fond	Depozitář:
		HVB Bank Czech Republic a.s.

Specifika fondu: Penzijní fond klientům nabízí věrnostní bonusy, členství v Klubu Generali, rok úrazového pojištění zdarma, slevy na cestovní pojištění.

Hornický PF Ostrava

Název fondu:	Hornický PF Ostrava, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Československá obchodní banka, a.s.	Sokolská třída 26a
Auditor:	OK-AUDIT s.r.o.	Ostrava 1, 701 00
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: Hornický penzijní fond – do 24.8.2000	Depozitář:
		Česká spořitelna, a.s.

ING Penzijní fond

Název fondu:	ING Penzijní fond, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	ING CONTINENTAL EUROPE HOLDINGS B.V.	Nádražní 25
Auditor:	KPMG ČR Audit, s.r.o.	Praha 5, 150 00
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: Průmyslový penzijní fond, a.s.	Depozitář:
		ING Bank, N.V.

Specifika fondu: ING Penzijní fond, a.s. získal v roce 2004 ocenění Zlatá koruna za produkt penzijní připojištění, 1. místo v soutěži Rhodos za firemní image a cenu Modrý Rhodos za opakované vítězství v této soutěži. Umožňuje až 7 různých způsobů čerpání doživotní starobní penze. Pro správu účtu využívá aplikaci Benefit, která umožňuje zaměstnancům i zaměstnavatelům nahlížet na smlouvy o penzijním připojištění.

PF České pojišťovny

Název fondu:	PF České pojišťovny, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Česká pojišťovna, a.s.	Truhlářská 1106/9
Auditor:	KPMG ČR Audit, s.r.o.	Praha 1, 110 00
Ostatní skutečnosti:	Nástupnictví: ABN AMRO Penzijní fond, a.s., Commercial Union Penzijní fond, a.s.	Depozitář:
		Živnostenská banka, a.s.

Specifika fondu: Klientům nabízí možnost sjednání zvýhodněného Úrazového pojištění BONUS od České pojišťovny se slevou 22 %. Dále nabízí aktivní daňovou optimalizaci (každoročně počítaný daňově optimální doplatek).

PF České spořitelny

Název fondu:	PF České spořitelny, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Česká spořitelna, a.s.	Poláčkova 1976
Auditor:	Deloitte Czech Republic B.V. s.r.o.	Praha 4, 140 21
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: Spořitelní penzijní fond	Depozitář:
		Komerční banka, a.s.

Specifika fondu: Klientům nabízí možnost spravovat účet penzijního připojištění po internetu nebo telefonicky prostřednictvím služby Servis 24 České spořitelny. Servis 24 nabízí provádění změn smluvních podmínek, průběhu penzijního připojištění i kontaktních údajů. Dále nabízí komplexní pojištění pro klienty Penzijního fondu České spořitelny pro případ úmrtí a úrazu (na výběr jsou 4 varianty různého pojistného krytí, až o 60 % výhodnější oproti běžným tržním cenám). Pro daňovou optimalizaci je nabízena služba Maximum (možnost doplatit příspěvky na konci roku a získat daňovou úlevu) bez složité administrativy.

PF Komerční banky

Název fondu:	PF Komerční banky, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Komerční banka, a.s.	Lucemburská 7/1170
Auditor:	Deloitte Czech Republic B.V. s.r.o.	Praha 3, 130 00
Ostatní skutečnosti:	Externí správce portfolia: Investiční a kapitálová společnost Komerční banky, a.s.	Depozitář:
		Česká spořitelna, a.s.

Specifika fondu: Nový účastník penzijního připojištění PF KB získává věrnostní slevovou kartu na vybrané zboží a služby, která umožní nakupovat se slevou 5 – 25 % v síti 2300 obchodů a služeb po celé ČR. V žádosti o některou z doživotních penzí může účastník penzijního připojištění u PF KB požádat o mimořádnou výplatu první splátky, a to až do výše jedné třetiny celkového objemu finančních prostředků evidovaných na jeho individuálním účtu. Každý účastník penzijního připojištění má možnost pomocí zabezpečeného přístupu na internet získat informace o aktuálním stavu svého

individuálního účtu, kontrolovat došlé platby, nebo si modelovat výpisy z účtu za dané období.

Winterthur penzijní fond

Název fondu:	Winterthur penzijní fond a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Winterthur Leben AG, Švýcarsko	Starobrněnská 8 Brno, 602 00
Auditor:	KPMG ČR Audit, s.r.o.	
Ostatní skutečnosti:	Předchozí název: Credit Suisse Life and Pensions, penzijní fond – do 27.3.2002	Depozitář:
		HVB Bank Czech Republic a.s.

Specifika fondu: Penzijní fond umožňuje účastníkům penzijního připojištění získat mezinárodní kreditní kartu za zvýhodněných podmínek s předem schváleným úvěrovým limitem bez prokazování příjmu. Vydání i vedení karty je zdarma. Při vydání karty je připsán bonus ve formě příspěvku na životní pojištění nebo penzijní připojištění.

Zemský PF

Název fondu:	Zemský PF, a.s.	Sídlo:
Majoritní akcionář:	Mostecká uhelná, a.s.	ul. 28. října 45 Ostrava 1, 702 00
Auditor:	Ing. Jaromír Klásek	
Ostatní skutečnosti:	Externí správci portfolia: ČSOB Asset Management, ŽB Asset Management	Depozitář:
		Citibank, a.s

3.2. Státní a oborové instituce v odvětví

Česká národní banka

Název:	Česká národní banka	Sídlo:
Funkce:	Státní dozor nad finančním trhem	ul. 28. října 45
Zákon:	Zákon č. 57/2006 Sb.	Ostrava 1, 702 00

Česká národní banka má své postavení zakotveno přímo v Ústavě ČR. Tato banka má ústavou dány některé povinnosti a zároveň i pravomoci. Hlavním cílem České národní banky je péče o cenovou stabilitu. Stabilita měny má dimenzi vnitřní (cenová stabilita) a vnější (kurzová stabilita). Hlavní cíl měnové politiky a úkol centrální banky je právně kodifikován v ustanoveních článku 98 Ústavy ČR a zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance (§ 2), které jí ukládají zabezpečovat především :

- cenovou stabilitu,
- podporovat obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu (pokud tím není dotčen cíl předchozí).

Z hlediska této analýzy je především důležitá funkce ČNB jako státního dozoru nad penzijním připojištěním. Podrobnosti viz. podkapitola 2.3. *Státní dozor*.

Asociace penzijních fondů ČR

Název:	Asociace penzijních fondů ČR	Sídlo:
Funkce:	Zájmové sdružení penzijních fondů	Rumunská 1
Datum vzniku:	25. června 1996	120 00 Praha 2

Asociace penzijních fondů ČR (APF ČR) je dobrovolné zájmové sdružení právnických osob, zejména penzijních fondů, nadané právní subjektivitou, založené dne 25. června 1996 na ustavující členské schůzi.

Základní poslání APF ČR je následující:

- koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy svých členů,
- propagovat myšlenku penzijního připojištění,
- připomínkovat legislativní návrhy a jiná opatření, která se týkají oblasti penzijního připojištění a jiných zájmů penzijních fondů a iniciovat jejich změny,
- působit jako poradenské a informační centrum,
- podporovat a organizovat vzdělávací a vědeckou činnost,
- reprezentovat společné zájmy svých členů vůči zahraničí, navazovat a rozvíjet styky s obdobnými institucemi v zahraničí a participovat na procesu přibližování podmínek penzijního připojištění ČR standardům Evropské unie,
- dbát na dodržování etiky vztahů mezi členy APF ČR a účastníky penzijního připojištění,
- působit k odstraňování rozporů mezi členy APF ČR, organizovat odbornou, právní a věcnou součinnost při řešení procesů slučování, splývání a zániku penzijních fondů s cílem eliminovat případné negativní důsledky pro image penzijního připojištění a jeho účastníky.

Pro naplnění svého poslání zřídila APF ČR odborné komise (sekce) a to pro oblast informatiky, provozní správy fondů, legislativy, ekonomiky, etiky, pojistné matematiky a PR aktivit a vnějších vztahů.

Členství v APF ČR je dobrovolné a má v souladu s platným zněním stanov dvě formy.

První formu prezentuje řádné členství, které je určeno penzijním fondům vzniklým na základě zákona č.42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, v platném znění. Řádné členství vzniká na základě jednostranného přistoupení penzijního fondu.

Druhou formou členství je členství přidružené, jež je otevřeno pro právnické osoby, působící v oblastech navazujících na penzijní připojištění nebo s ním úzce souvisí. Přidružené členství vzniká na základě žádosti o členství, po jejím schválení prezidiem APF ČR.

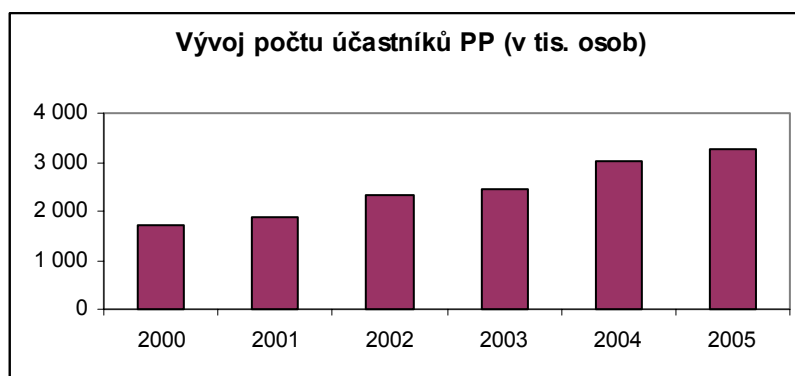
K 1. lednu 2005 je po realizovaných fúzích sdruženo v APF ČR 11 členů, což jsou v současné době všechny penzijní fondy, které jsou aktivní na finančním trhu České republiky. Ke shora uvedenému datu působí v APF ČR jeden přidružený člen. [9]

4. Ekonomické a tržní charakteristiky odvětví

4.1. Vývoj ekonomických charakteristik

Odvětví vykazuje dlouhodobě růst všech ekonomických charakteristik. Od roku 2000 se zvýšil počet účastníků penzijního připojištění o 93,7 % (14,1 % p.a.) a to z 1 696 tis. v roce 2000 na 3 284 tis. v roce 2005. V současné době je tak do penzijního připojištění se státním příspěvkem zapojeno 32 % (více než 60 % průceschopných) obyvatel České republiky. Rychlý nárůst lze přičítat především silné marketingové aktivitě penzijních fondů, výrazné podpoře státu a také stále vyššímu povědomí zaměstnavatelů v oblasti možných příspěvků jejich zaměstnancům.

Graf č. 3: Vývoj počtu účastníků PP (v tis. osob)

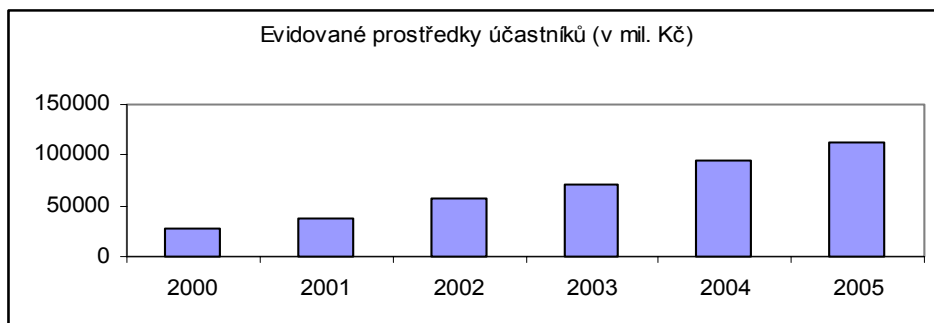

Pozn.: stavy ke konci každého roku
Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

Rostoucí trend má také logicky objem finančních prostředků evidovaných ve prospěch účastníků. Ten vzrostl od roku 2000 kumulovaně o 300 % z 28 mld. Kč v roce 2000 na 113 mld. Kč v roce 2005. Čtyřnásobný objem těchto prostředků v kontrastu s dvojnásobkem účastníků penzijního připojištění naznačuje, že v tomto období došlo také k růstu průměrného příspěvku účastníků, kteří v roce 2000 ukládali průměrně 337 Kč měsíčně,

zatímco v prvním pololetí roku 2005 to již bylo 379 Kč. Očekávám, že v příštích letech dojde k růstu průměrného příspěvku účastníka až na hranici 500 Kč měsíčně.

Graf č. 4: Evidované prostředky účastníků (v mil. Kč)

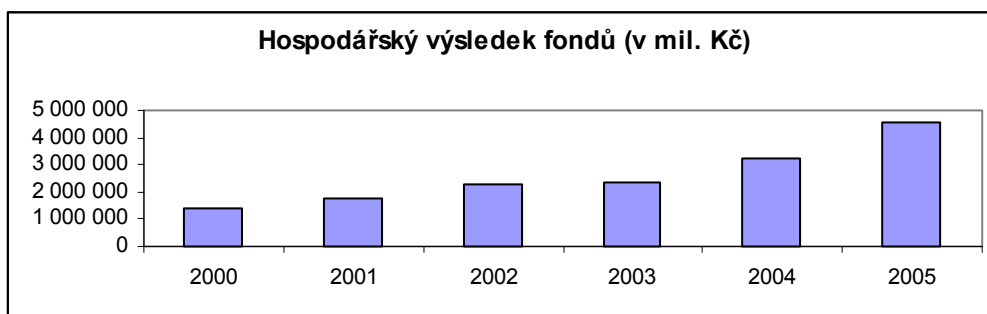

Pozn.: stavy ke konci každého roku

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

Hospodářský výsledek penzijních fondů (zisk) vzrostl od roku 2000 více než trojnásobně z 1,4 mld. Kč v roce 2000 na 4,6 mld. Kč v roce 2005. Jedná se o meziroční růst ve výši 27 % p.a. Klesající trend naopak mají provozní náklady, jejichž poměr k celkovým aktivům penzijních fondů činil v roce 2000 2,53 % zatímco v roce 2004 to bylo jen 1,45 %.

Graf č. 5: Hospodářský výsledek fondů (v mil. Kč)

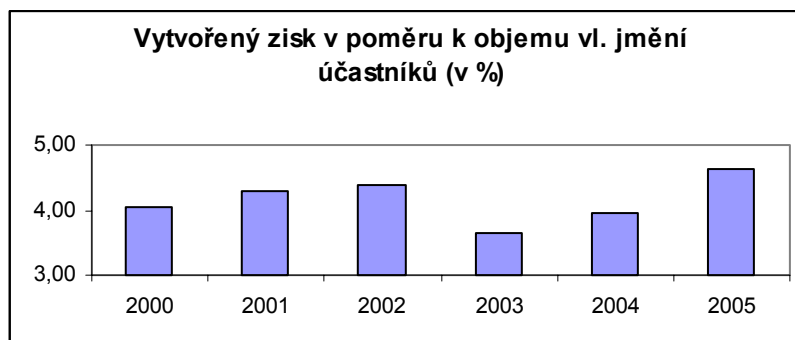

Pozn.: stavy ke konci každého roku

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

V roce 2005 zaznamenaly penzijní fondy rekordní poměr vytvořeného zisku k celkovému průměrnému vlastnímu jmění účastníků (4,64 %). To je o 0,5 procentního bodu více než činí medián období let 2000 až 2005.

Graf č. 6: Vytvořený zisk v poměru k objemu vl. jmění účastníků (v %)

Pozn.: stavy ke konci každého roku

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

Ve věkové struktuře účastníků penzijního připojištění tvořili v roce 2004 největší část občané ve věku 50 – 59 let a to 29 %. Mladí účastníci ve věku 18 – 29 let jsou zastoupeni jen v 11,1 %. Průměrný věk účastníků PP v roce 2004 činil 47 let.

4.2. Tržní charakteristiky odvětví

Podle počtu účastníků je jasnou jedničkou na trhu podle údajů z konce roku 2005 Penzijní fond České pojišťovny, jehož tržní podíl činí 26,4 % všech účastníků PP v ČR. Druhé místo zaujímá Winterthur PF, který získal 18,4 % všech účastníků. Na třetím místě se v roce 2005 umístil PF České spořitelny se 14,6 % tržního podílu.

Tabulka č. 5: Tržní podíly PF v roce 2005 (v počtech účastníků)

PF České pojišťovny	867 593	26,4%
Winterthur PF	604 401	18,4%
PF České spořitelny	479 757	14,6%
ING PF	388 567	11,8%
PF Komerční banky	360 873	11,0%
ČSOB PF Stabilita	330 549	10,1%
Allianz PF	112 679	3,4%
ČSOB PF Progres	81 042	2,5%
Generali PF	25 384	0,8%
Hornický PF Ostrava	19 156	0,6%
Zemský PF	14 429	0,4%

Pozn.: stav ke konci roku

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

Podle výše prostředků evidovaných ve prospěch účastníků je za rok 2005 jedničkou na trhu Winterthur PF, který spravuje 23,3 % všech prostředků v odvětví. Druhé místo patří PF České pojišťovny, která spravuje 21,7 % a může se pochlubit největším počtem účastníků PP. Třetí místo patří PF České spořitelny s 13,4 %.

Tabulka č. 6: Tržní podíly PF v roce 2005 (podle prostředků evidovaných ve prospěch účastníků)

Winterthur PF	26 288	23,3%
PF České pojišťovny	24 415	21,7%
PF České spořitelny	15 057	13,4%
PF Komerční banky	14 993	13,3%
ING PF	13 332	11,8%
ČSOB PF Stabilita	10 289	9,1%
Allianz PF	4 807	4,3%
ČSOB PF Progres	1 070	0,9%
Hornický PF Ostrava	998	0,9%
Generali PF	900	0,8%
Zemský PF	497	0,4%

Pozn.: stav ke konci roku

Zdroj: APFČR. Dostupné z: www.apfcr.cz

5. Trendy a perspektivy odvětví

5.1. Dosavadní trendy odvětví

Koncentrace a konsolidace: Odvětví penzijního připojištění se stáním příspěvkem vykazuje značné známky koncentrace. Z původních 44 penzijních fondů působících v letech 1994 a 1995 jich na českém trhu zůstalo v roce 2006 jen 11. Většina z nich zanikla sloučením s jiným fondem. Lze tak pozorovat silný trend ke konsolidaci trhu. V současné době je již situace stabilizovaná a nelze čekat výraznější změny v počtu penzijních fondů.

Změny preferencí obyvatel: V posledních letech lze pozorovat zvýšený zájem obyvatelstva o finanční produkty zabezpečující potřeby ve stáří. Zvyšují se tak peněžní toky do penzijního připojištění, životního pojištění, ale také do otevřených investičních fondů. Především díky vysoké státní podpoře penzijního připojištění roste zájem obyvatel o tento

produkt. Stále více lidí si uvědomuje nutnost spoření na stáří díky marketingovým aktivitám penzijních fondů a pojišťoven. Významným faktorem je také fakt, že státem poskytovaný starobní důchod bude stále menší v relativním srovnání k průměrné hrubé mzdě (sníží se tzv. náhradový poměr) a to především díky demografickému vývoji české populace. Obyvatelé si uvědomují tato rizika a roste jejich zájem o investiční produkty v této oblasti.

Nízké průměrné příspěvky účastníků: Velká část účastníků penzijního připojištění ukládá každý měsíc jen minimální částky (v prvním pololetí roku 2005 činil 379 Kč). Takto nízký příspěvek nejen, že neumožňuje získání maximální výše podpory státu, ale také nepřinese výraznější dlouhodobé zhodnocení zabezpečující potřeby ve stáří.

Vysoký věk účastníků: Do penzijních fondů ukládají největší částky starší účastníci připojištění. Průměrný věk účastníků činí 47 let (v roce 2004) a právě lidé překračující tuto hranici ukládají několikanásobně vyšší částky, než ti mladší. Toto koresponduje s tím, že ve starších věkových skupinách nabývá zabezpečení na stáří většího významu a je pro ně aktuálnější.

Náklady fondů: Penzijní fondy hospodaří s relativně vysokými provozními náklady v poměru k celkovým aktivům fondů. V období let 2000 – 2004 činil tento podíl průměrně 2 %. To je výrazně nad průměrem otevřených podílových fondů, kde se tzv. manažerský poplatek pohybuje od 0,1 % p.a. u peněžních fondů až po 2 % p. a. u akciových fondů (což je spíš výjimkou, nejčastěji se jedná o poplatky oscilující u čistě akciových fondů kolem 1,5 %).

Zvyšování počtu účastníků: Penzijní připojištění láká stále více lidí. Je to dáno tím, že se ve společnosti všeobecně zlepšilo vnímání finančních investic, dále pak silnou mediální kampaní a také zvyšujícím se počtem zaměstnavatelů, kteří jsou ochotni svým zaměstnancům část mzdy vyplácet ve formě příspěvku na penzijní připojištění.

5.2. Perspektivy dalšího vývoje odvětví

Zvýšení průměrného příspěvku účastníků: V souvislosti se změnami preferencí obyvatel a se zlepšením jejich přístupu k zabezpečení na stáří odhadují, že dojde ke zvýšení

průměrného příspěvku na penzijní připojištění. V horizontu několika let lze čekat, že se brzy dostane k částce 500 Kč měsíčně, což je hranice pro získání nejvyšší přímé státní podpory. Dlouhodoběji pak bude konvergovat k částce 1500 Kč měsíčně, což je hranice pro maximální daňovou úlevu.

Snížení věku účastníků: Lze čekat, že průměrný věk účastníků penzijního připojištění bude klesat v souvislosti se zapojením stále mladších obyvatel. To bude souviset s růstem povědomí obyvatel o nutnosti vlastního zabezpečení na stáří a také s vyšším zapojením zaměstnavatelů, kteří možností získání příspěvku budou své zaměstnance motivovat k založení penzijního připojištění.

Zvýšení příspěvků zaměstnavatelů: I nadále očekávám navyšování zájmu zaměstnavatelů o vyplácení části mzdy ve formě příspěvku na penzijní připojištění. Je to nejen proto, že je to daňově výhodně, ale příspěvek na penzijní připojištění se stává již standardním zaměstnaneckým benefitem a jeho absence by snižovala konkurenceschopnost zaměstnavatele na trhu práce.

Snížení nákladů: Provozní náklady penzijních fondů budou i nadále klesat. Očekávám, že jejich výše bude konvergovat k výši srovnatelných otevřených podílových fondů, tedy k 0,7 až 1,1 % p.a. z celkového objemu aktiv fondů.

Zpomalení růstu počtu účastníků: Vysoký nárůst počtu účastníků penzijního připojištění v posledních letech již nebude dále pokračovat. Očekávám, že dojde ke zpomalení tempa růstu. Trh je již zčásti nasycen, především v segmentu starších občanů je již jen malý prostor pro expanzi, naopak mezi mladší populací lze spatřovat možnost nárůstu počtu účastníků.

Zapojení odvětví do důchodové reformy: Nepříznivý demografický vývoj vede v celé Evropě k reformám důchodových systémů. I v ČR lze očekávat reformu, která zřejmě více či méně bude počítat se zapojením penzijního připojištění do celého systému zabezpečení potřeb občanů ve stáří. V případě, že by došlo k zavedení povinnosti spořit si v penzijním fondu, znamenalo by to výrazný impuls pro celé toto odvětví. Ten však lze očekávat i v případě, že by tento pilíř byl jen dobrovolný.

6. SWOT analýza

Silné stránky (*Strengths*)

- ▶ Kvalitní státní dozor
- ▶ PF jsou specializované instituce
- ▶ Výrazná podpora státu – přímá i nepřímá
- ▶ Silné akcionářské zázemí penzijních fondů
- ▶ Dlouhodobá stabilita sektoru
- ▶ Soukromé zabezpečení na stáří je v populaci stále více vnímáno jako důležité a nutné

Slabé stránky (*Weaknesses*)

- ▶ Zatím nedořešená důchodová reforma
- ▶ Omezení týkající se umístění prostředků účastníků
- ▶ Vyšší věková struktura účastníků připojištění
- ▶ Nízký průměrný příspěvek účastníků
- ▶ Vysoké získávací náklady v kontrastu s neomezenou migrací účastníků
- ▶ Nízký výnos ve srovnání s ostatními formami investování

Příležitosti (*Opportunities*)

- ▶ Zvýšení počtu účastníků a především jejich průměrného příspěvku
- ▶ Prodloužení investičního horizontu účastníků v souvislosti se snížením průměrného věku účastníků
- ▶ Zvýšení životní úrovně obyvatelstva
- ▶ Zachování penzijního připojištění jako jednoho z pilířů nového důchodového systému
- ▶ Omezení migrace účastníků
- ▶ Snížení legislativních omezení – větší volnost v investování

Hrozby (*Threats*)

- ▶ Důchodová reforma nepočítající s 2. pilířem ve formě PF
- ▶ Vysoká inflace, výkyvy v ekonomickém cyklu
- ▶ Zvýšení výnosů alternativních forem investování
- ▶ Legislativní omezení odvětví
- ▶ Ztráta důvěry účastníků
- ▶ Vznik zaměstnaneckých penzijních fondů spravovaných zaměstnavatelem

Závěr

Úkolem této diplomové práce bylo ucelené popsání sektoru penzijního připojištění se státním příspěvkem. Kromě krátkého historického úvodu jsem popsal i důchodové systémy v některých postkomunistických zemích. V těchto státech již proběhla reforma důchodových systémů a penzijní fondy jsou součástí celého systému zabezpečení občanů ve stáří. Česká republika na tuto reformu zatím čeká.

V části věnované ekonomickým a tržním charakteristikám odvětví jsem popsal jejich kontinuální zlepšování. V České republice bylo dosaženo relativně vysokého počtu účastníků penzijního připojištění. Do celého systému je v současné době zapojeno přibližně 32 % obyvatel (60 % práceschopného obyvatelstva), což lze považovat za relativně vysoký podíl. Bohužel účastníci přispívají do penzijního fondu jen malé částky (v roce 2005 to bylo 379 Kč měsíčně), které neumožňují nejen maximalizaci státní podpory, ale hlavně se nejedná o částku dostačující k zabezpečení potřeb ve stáří. V dlouhodobém horizontu není penzijní připojištění samo o sobě příliš konkurenceschopné v porovnání například s otevřenými podílovými fondy, avšak při započtení státního příspěvku, úlevy na dani a příspěvku zaměstnavatele se jedná o atraktivní konzervativní produkt, který může velice dobře sloužit k zabezpečení občanů v postproduktivním věku. Kromě penzijního připojištění bývá jako nástroj spoření na stáří uváděno také životní pojištění se spořicí složkou, které však díky krytí rizika smrti není plně srovnatelné. Oba tyto produkty jsou však předmětem státní podpory a tudíž jsou považovány za součást druhého pilíře současného systému důchodového zabezpečení.

Kromě těchto dvou produktů mohou na zabezpečení potřeb v postproduktivním věku občané využít i další finanční nástroje, jejich podrobný popis se však již nevešel do intencí této analýzy. Jedná se především o otevřené podílové fondy a v zahraničí se stále častěji prosazují i podílové fondy životního cyklu, které by v budoucnosti mohly být přímou konkurencí pro penzijní připojištění a životní pojištění. Pro dlouhodobé investory může penzijní připojištění sloužit jako konzervativní složka jejich portfolia, kdy část uspořené peněz mohou investovat do penzijního fondu jako konzervativně umístěné finance a část do otevřeného podílového fondu s agresivnější strategií investic do akcií.

Celé odvětví podléhá přísné regulaci ze strany státu. Zákon upravuje nejen podmínky vzniku fondu, ale především jeho hospodaření, rozdělení zisku, příspěvky účastníků, vyplácené druhy dávek a možnosti investování svěřených aktiv. Díky této regulaci se nabídka jednotlivých penzijních fondů příliš neliší. Odlišnosti tak lze nalézt především v konstrukci penzí a ve službách, které fondy nabízejí jako doplňkové (kreditní karty, slevy, klubové výhody, apod.).

V kapitole týkající se současných a budoucích trendů jsem identifikoval zejména trend koncentrace a konsolidace v odvětví. Lze čekat, že ze současných 11 fondů působících v ČR se jejich počet ještě sníží na přibližně 7 – 9. V oblasti hospodaření penzijních fondů lze pozorovat trend příliš vysokých provozních nákladů, které se v posledních pěti letech pohybovali průměrně na úrovni 2 % z celkového objemu spravovaných aktiv. V budoucnost očekávám jejich snížení až na úroveň kolem 1 %, což je běžná hodnota tohoto ukazatele u otevřených podílových fondů s podobnou skladbou portfolia.

Pro budoucnost odvětví penzijního připojištění se státním příspěvkem v ČR je klíčová politická otázka týkající se reformy celého důchodového systému. V závislosti na tom, jak bude tato reforma vypadat, lze očekávat i větší či menší možnost využití penzijních fondů jako části celého nového systému.

Literatura

- [1] VOSTATEK, J. Sociální a soukromé pojištění. Praha: Codex, 1996. ISBN XX
- [2] Český statistický úřad
- [3] Zákon č. 42/1994 Sb. ze dne 16. února 1994 o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením
- [4] DUCHÁČKOVÁ, E. Pojišťovnictví a pojištění. Praha: VŠE, 2000. ISBN 80-245-0023-X
- [5] FINANCE.CZ [online]. [cit. 10. 4. 2005]. Dostupné z:
http://www.finance.cz/home/penzijni_pripojisteni/historie/abc1/.
- [6] Agentura CzechInvest [online]. [cit. 15. 4. 2005]. Dostupné z: www.czechinvest.cz
- [7] Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. [cit. 17. 4. 2005]. Dostupné z:
www.mpsv.cz
- [8] CRA RATING Agency. ODVĚTVOVÁ ANALÝZA: Penzijní reforma a rating. Praha, 2005.
- [9] Asociace penzijních fondů ČR [online]. [cit. 17. 4. 2005]. Dostupné z:
www.apfcr.cz

Seznam příloh

Příloha č. 1 Seznam PF a jejich charakteristika a vlastnická struktura

Příloha č. 2 Vývoj ekonomických charakteristik odvětví v číslech

Příloha č. 1

**Seznam PF a jejich charakteristika a vlastnická
struktura**

Allianz PF

Auditor:

KPMG ČR Audit, s.r.o.

Depozitář:

Komerční banka, a.s.

Struktura akcionářů:

Allianz pojišťovna, a.s - 100 %

Nabídka:

Penzijní plán Allianz penzijního fondu, a. s., umožňuje sjednání všech druhů penzí definovaných příslušnými ustanoveními zákona č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění. Sjednáním smlouvy je automaticky sjednána penze starobní; penze invalidní a výsluhová se ve smlouvě sjednává zvlášť. Penze pozůstalostní je automaticky sjednána uvedením alespoň jedné oprávněné osoby ve smlouvě. Při výplatě penze starobní, invalidní a výsluhové je vždy možný výběr z pěti typů těchto penzí - doživotní penze, doživotní penze se zaručenou dobou výplaty, doživotní penze s pozůstalostní penzí, doživotní penze se sjednanou částkou pro případ smrti, doživotní penze s lineárně rostoucí výší.

Starobní penze:

Nárok - dosažení věku 60 let a současně

- pojištěná doba nejméně 60 kalendářních měsíců

Podíl - vždy ze 100 % úhrnu prostředků evidovaných ve prospěch účastníka

- možnost navýšení první splátky až na 1/3 prostředků evidovaných ve prospěch účastníka

Invalidní penze

Nárok - přiznání plného invalidního důchodu z důchodového pojištění a současně

- pojištěná doba nejméně 36 kalendářních měsíců

Podíl - procento stanovené účastníkem z úhrnu prostředků evidovaných ve prospěch účastníka (od 1 % do 100 %)

Výsluhová penze

Nárok - pojištěná doba nejméně 180 kalendářních měsíců

Podíl - částka stanovená účastníkem, max. z 50 % úhrnu prostředků evidovaných ve prospěch účastníka

Pozůstalostní penze

Nárok - úmrtí účastníka a současně

- pojištěná doba nejméně 36 kalendářních měsíců

Doba výplaty činí 1 až 15 let podle doby sjednané ve smlouvě účastníkem nebo podle doby sjednané v žádosti o výplatu

Výše penze rovná se dosud vyplácené penzi účastníka nebo se vypočte z úhrnu prostředků evidovaných ve prospěch účastníka (tj. včetně státních příspěvků a výnosů z nich).

Jednorázové vyrovnání:

Nárok na jednorázové vyrovnání má účastník, který splnil podmínky nároku na penzi místo penze před zahájením její výplaty nebo při zrušení penzijního fondu bez právního nástupce.

Způsob výpočtu penze

Způsob výpočtu dávek poskytovaných z penzijního připojištění je založen na pojistně matematických zásadách. Při stanovení výše dávky se vychází ze všech nebo z části prostředků evidovaných ve prospěch účastníka s výjimkou prostředků evidovaných ve prospěch již vyplácených penzí.

K výpočtu se používají úmrtnostní tabulky publikované Českým statistickým úřadem a projektované do budoucnosti na základě údajů z projekcí obyvatelstva ČR vydávané Českým statistickým úřadem. Do výsledné hodnoty úmrtnosti je dále zahrnut sociální selekční faktor určený jako podíl skutečné a očekávané úmrtnosti aktivních účastníků s daným penzijním plánem a medicínský selekční faktor, jehož hodnota je z intervalu $<70\%, 100\%>$.

Novela zákona o penzijním připojištění, která je účinná od 1.4.2004, resp. 1.5.2004, byla promítnuta do nového penzijního plánu Allianz penzijního fondu účinného od 1.10.2004. Tím je možno v Allianz penzijním fondu sjednávat smlouvy o penzijním připojištění také s občany jiných států Evropské unie bez trvalého pobytu na území České republiky, pokud si v České republice platí zdravotní nebo sociální pojištění.

Ostatní skutečnosti:

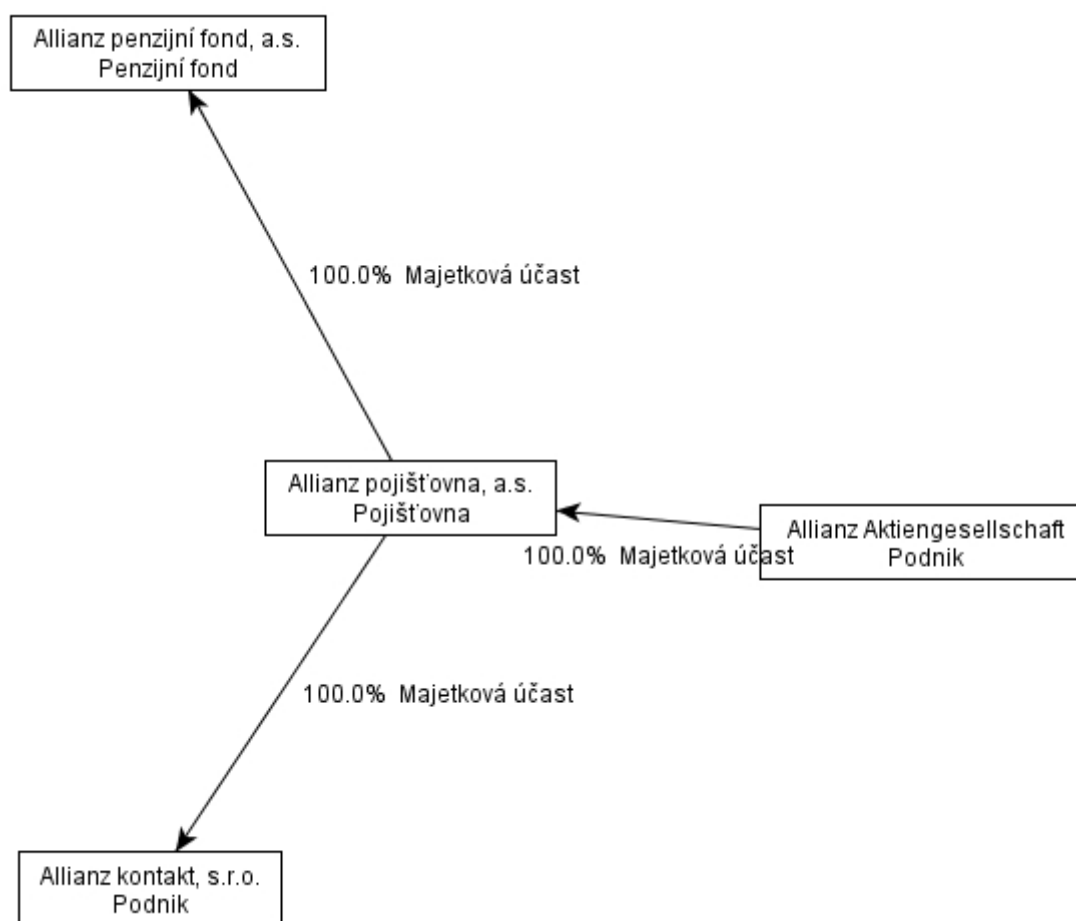
Předchozí název:

Allianz-Živnobanka penzijní fond – do 25.2.2001

Nástupnictví:

Živnobanka-penzijní fond – zrušen 2.10.1997

Allianz-HYPO penzijní fond – zrušen 2.10.1997

ČSOB PF Progres, a.s.

Auditor:

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.

Depozitář:

Živnostenská banka, a.s.

Struktura akcionářů:

Československá obchodní banka, a.s. - 100%

Nabídka:

PF poskytuje následující druhy dávek penzijního připojištění

Starobní penze

- doživotní starobní penze se sjednanou možností vzniku nároku na pozůstalostní penzi ; nárok na výplatu při současném splnění podmínky dosažení věku 60 let a zaúčtování 60 kalendářních splátek (výpověď musí být úředně ověřená). Nárok na starobní penzi nemůže vzniknout po přiznání nároku na výplatu invalidní penze nebo jednorázového vyrovnání místo invalidní penze.

Výsluhová penze

- Podmínkou vzniku nároku na výsluhovou penzi je smluvní sjednání poskytování výsluhové penze účastníkem a splnění pojištěné doby, spočívající v placení příspěvků na výsluhovou penzi, nejméně 180 kalendářních měsíců. Nárok na výsluhovou penzi nemůže vzniknout po přiznání nároku na výplatu starobní či invalidní penze nebo jednorázového vyrovnání místo starobní či invalidní penze.

Invalidní penze

- Podmínkou vzniku nároku na invalidní penzi je smluvní sjednání poskytování invalidní penze účastníkem, přiznání plného invalidního důchodu z důchodového pojištění a splnění pojištěné doby nejméně 36 kalendářních měsíců. Nárok na invalidní penzi nemůže vzniknout po přiznání nároku na výplatu starobní penze nebo jednorázového vyrovnání místo starobní penze.

Pozůstalostní penze

- Podmínkou vzniku nároku na pozůstalostní penzi je smluvní sjednání poskytování pozůstalostní penze účastníkem a úmrtí účastníka, který splnil pojištěnou dobu nejméně 36 kalendářních měsíců. Nárok na výplatu pozůstalostní penze zaniká úmrtím určené osoby.

Jednorázové vyrovnání

- Nárok na jednorázové vyrovnání vznikne pouze účastníku po vzniku nároku na penzi, jestliže před přiznáním nároku na její výplatu požádal místo penze o výplatu jednorázového vyrovnání.

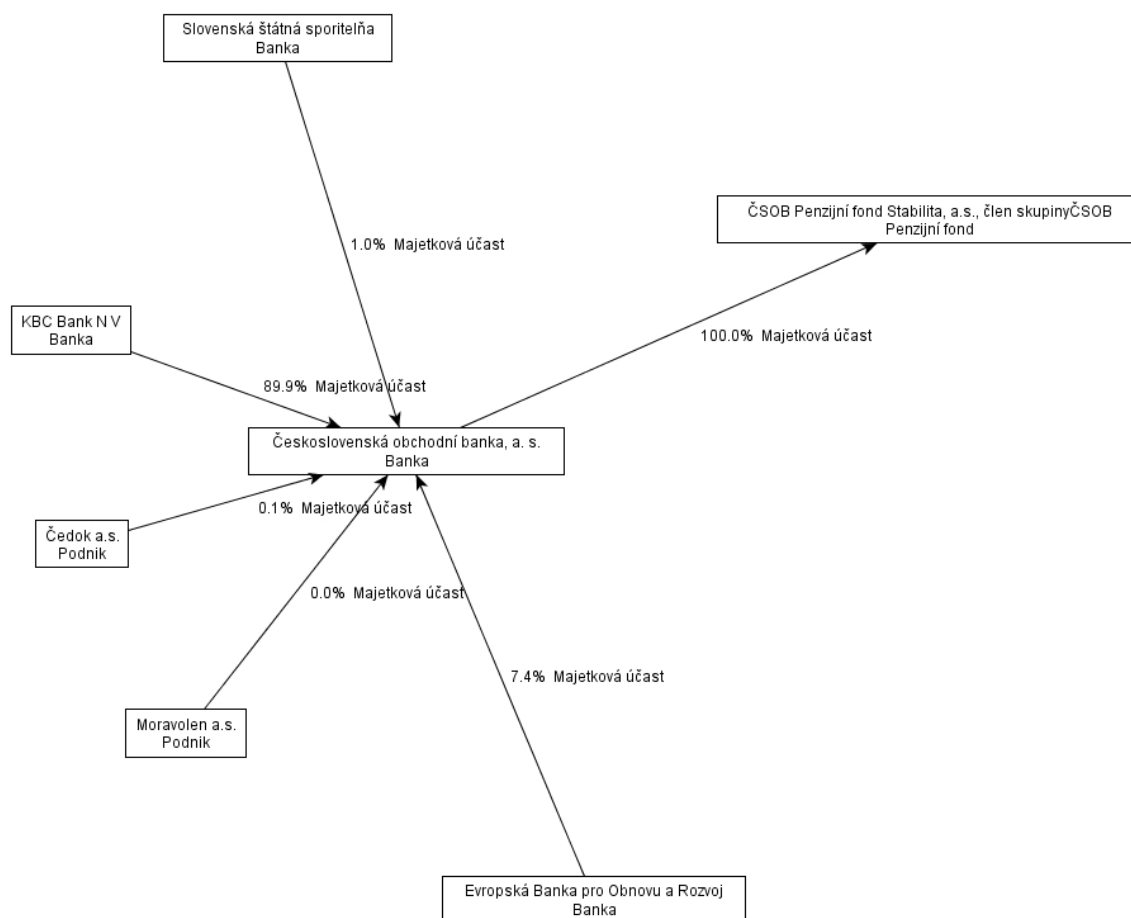
Odbytné

- odbytné náleží účastníkovi, který zaplatil příspěvky alespoň za 12 kalendářních měsíců a jehož penzijní připojištění zaniklo výpovědí nebo dohodou, pokud mu není vyplácena penze, penzijní připojištění trvalo alespoň 12 kalendářních měsíců a nedošlo k převodu prostředků do penzijního připojištění u jiného penzijního fondu nebo určeným osobám, pokud účastník zemřel a nebyla mu vyplácena penze nebo vyplaceno jednorázové vyrovnání a pokud nevznikl nárok na pozůstalostní penzi nebo pokud se nároku na pozůstalostní penzi všechny určené osoby písemně vzdaly.

Nadstandardní nabídka:

Fond se snaží o zhodnocení příspěvků účastníků pomocí aktivní správy volatilnějších a výnosnějších složek portfolia při dodržení všech zásad obezřetného hospodaření.

Předchozí název:
ČSOB PF, a.s.

ČSOB PF Stabilita, a.s.

Auditor:

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.

Depozitář:

Živnostenská banka, a.s.

Struktura akcionářů:

Československá obchodní banka, a.s. - 100%

Nabídka:

PF poskytuje následující druhy dávek penzijního připojištění

Starobní penze

- doživotní starobní penze se sjednanou možností vzniku nároku na pozůstalostní penzi ;
nárok na výplatu při současném splnění podmínky dosažení věku 60 let a zaúčtování 60

kalendářních splátek (výpověď musí být úředně ověřená). Nárok na starobní penzi nemůže vzniknout po přiznání nároku na výplatu invalidní penze nebo jednorázového vyrovnání místo invalidní penze.

Výsluhová penze

- Podmínkou vzniku nároku na výsluhovou penzi je smluvní sjednání poskytování výsluhové penze účastníkem a splnění pojištěné doby, spočívající v placení příspěvků na výsluhovou penzi, nejméně 180 kalendářních měsíců. Nárok na výsluhovou penzi nemůže vzniknout po přiznání nároku na výplatu starobní či invalidní penze nebo jednorázového vyrovnání místo starobní či invalidní penze.

Invalidní penze

- Podmínkou vzniku nároku na invalidní penzi je smluvní sjednání poskytování invalidní penze účastníkem, přiznání plného invalidního důchodu z důchodového pojištění a splnění pojištěné doby nejméně 36 kalendářních měsíců. Nárok na invalidní penzi nemůže vzniknout po přiznání nároku na výplatu starobní penze nebo jednorázového vyrovnání místo starobní penze.

Pozůstalostní penze

- Podmínkou vzniku nároku na pozůstalostní penzi je smluvní sjednání poskytování pozůstalostní penze účastníkem a úmrtí účastníka, který splnil pojištěnou dobu nejméně 36 kalendářních měsíců. Nárok na výplatu pozůstalostní penze zaniká úmrtím určené osoby.

Jednorázové vyrovnání

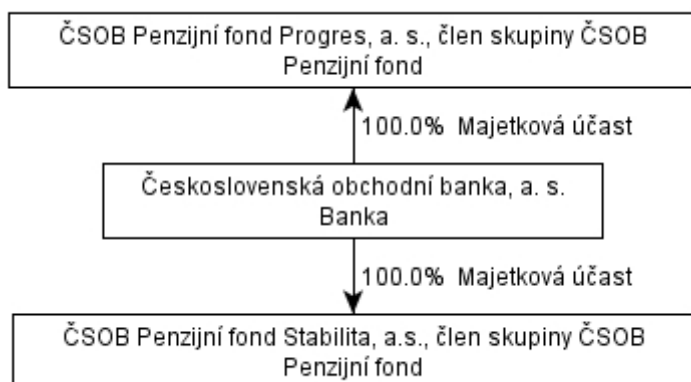
- Nárok na jednorázové vyrovnání vznikne pouze účastníku po vzniku nároku na penzi, jestliže před přiznáním nároku na její výplatu požádal místo penze o výplatu jednorázového vyrovnání.

Odbytné

- odbytné náleží účastníkovi, který zaplatil příspěvky alespoň za 12 kalendářních měsíců a jehož penzijní připojištění zaniklo výpovědí nebo dohodou, pokud mu není vyplácena penze, penzijní připojištění trvalo alespoň 12 kalendářních měsíců a nedošlo k převodu prostředků do penzijního připojištění u jiného penzijního fondu nebo určeným osobám, pokud účastník zemřel a nebyla mu vyplácena penze nebo vyplaceno jednorázové vyrovnání a pokud nevznikl nárok na pozůstalostní penzi nebo pokud se nároku na pozůstalostní penzi všechny určené osoby písemně vzdaly.

Předchozí název:

Českomoravský PF, a.s.

Generali PF

Charakteristika:

Auditor:

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.

Depozitář:

HVB Bank Czech Republic a.s.

Struktura akcionářů:

Generali Holding Vienna AG, Rakousko - 100 %

Nabídka:

PF poskytuje následující druhy dávek penzijního připojištění

Starobní penze:

- doživotní penze, doživotní starobní penze se sjednanou možností vzniku nároku na pozůstalostní penzi ; nárok na výplatu při současném splnění podmínky dosažení věku 60 let a zaúčtování 60 kalendářních splátek (výpověď musí být úředně ověřená). Klient nesmí zároveň pobírat invalidní penzi ze stejné smlouvy.

Výsluhová penze

- doživotní penze; nárok na výplatu po zaúčtování 180 kalendářních splátek a do 60. roku věku zbývá více, než jeden rok.

Invalidní penze

- doživotní penze; nárok na výplatu při současném splnění podmínky zaúčtování 60 kalendářních splátek a přiznání plného invalidního důchodu a zároveň dosud nepobírá starobní penzi.

Pozůstalostní penze

- dočasná penze; vyplácí se v případě smrti účastníka oprávněným osobám pokud platil příspěvky alespoň po dobu 60 měsíců.

Jednorázové vyrovnání

- vyplácí se místo penze po dosažení věku 60 let a při zaplacení 60 kalendářních splátek;
vyplácí se všechny finanční prostředky vedené na individuálním účtu účastníka.

Odbytné

- odbytné náleží účastníkovi, který zaplatil příspěvky alespoň za 12 kalendářních měsíců a jehož penzijní připojištění zaniklo výpovědí nebo dohodou, pokud mu není vyplácena penze, penzijní připojištění trvalo alespoň 12 kalendářních měsíců a nedošlo k převodu prostředků do penzijního připojištění u jiného penzijního fondu.

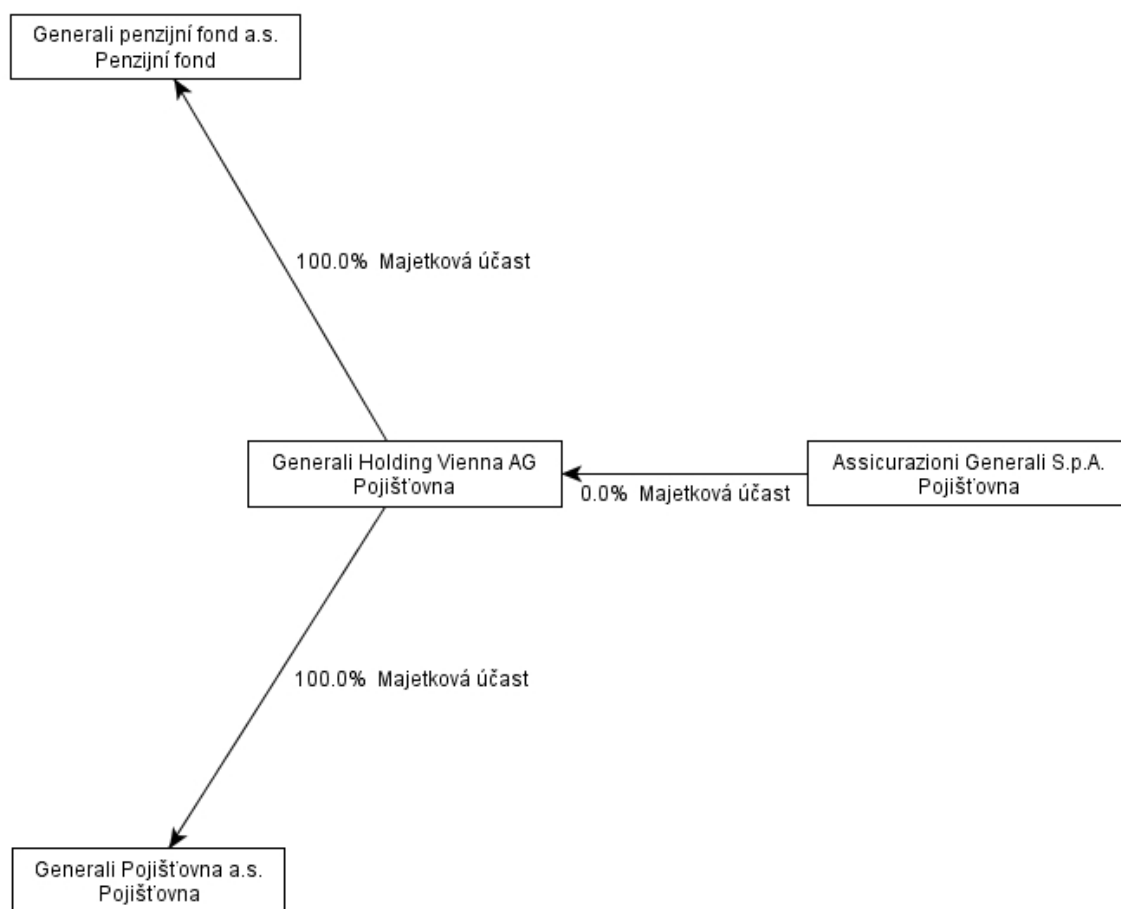
Nadstandardní nabídka:

- bezplatné roční úrazové pojištění
- členství v Klubu Generali
- 10 % sleva na cestovní pojištění uzavřené u pojišťovny Generali
- bezplatné služby (bezplatné uzavření smlouvy, vedení účtu, zasílání výpisů, zasílání daňových potvrzení)
- individuální programy pro zaměstnavatele

Ostatní skutečnosti:

Předchozí název:

Generali-Creditanstalt penzijní fond – do 4.10.2000

Hornický PF Ostrava, a.s.

Charakteristika:

Auditor:

OK-AUDIT s.r.o.

Depozitář:

Česká spořitelna, a.s.

Struktura akcionářů:

Československá obchodní banka, a.s. - 100%

Nabídka:

Starobní penze

- doživotní věk minimální 60 let nebo přiznání starobního důchodu z důchodového pojištění, započtená pojistěná doba alespoň 60 měsíců.

Invalidní penze

- doživotní přiznání plného invalidního důchodu, započtená pojistěná doba alespoň 36 měsíců.

Výsluhová penze

- doživotní započtená pojistěná doba alespoň 180 měsíců.

Pozůstalostní penze

- započtená pojistěná doba alespoň 36 měsíců.

Podmínky nároku na odbytné

- započtená pojistěná doba alespoň 12 měsíců.

Podmínky nároku na jednorázové vyrovnání

- vznik nároku na příslušný typ penze.

Nadstandardní nabídka:

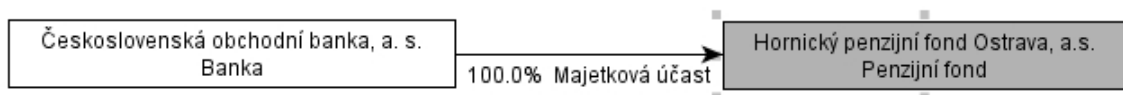
- 10% slevy u cestovní kanceláře Nikolas tours
- 10% slevy na nákup vybraného zboží u nasmlouvaných firem

Ostatní skutečnosti:

Předchozí název:

Hornický penzijní fond – do 24.8.2000

Hornický penzijní fond Ostrava – do 26.4.2000

ING Penzijní fond, a.s.

Charakteristika:

Auditor:

KPMG ČR Audit, s.r.o.

Depozitář:

ING Bank, N.V.

Struktura akcionářů:

ING CONTINENTAL EUROPE HOLDINGS B.V.

Nabídka:

Starobní penze:

dosažení věku 60 let a placení příspěvků po dobu nejméně 60 měsíců

Výsluhová penze:

placení příspěvků po dobu nejméně 180 měsíců, doporučeno pro účastníky do 45 let věku

Invalidní penze:

placení příspěvků po dobu nejméně 36 měsíců, přiznání plného invalidního důchodu z důchodového pojištění

Pozůstalostní penze:

placení příspěvků po dobu nejméně 36 měsíců dle podmínek daných penzijními plány

Jednorázové vyrovnání:

může čerpat účastník místo starobní, výsluhové a invalidní penze po splnění podmínek na přiznání těchto penzí

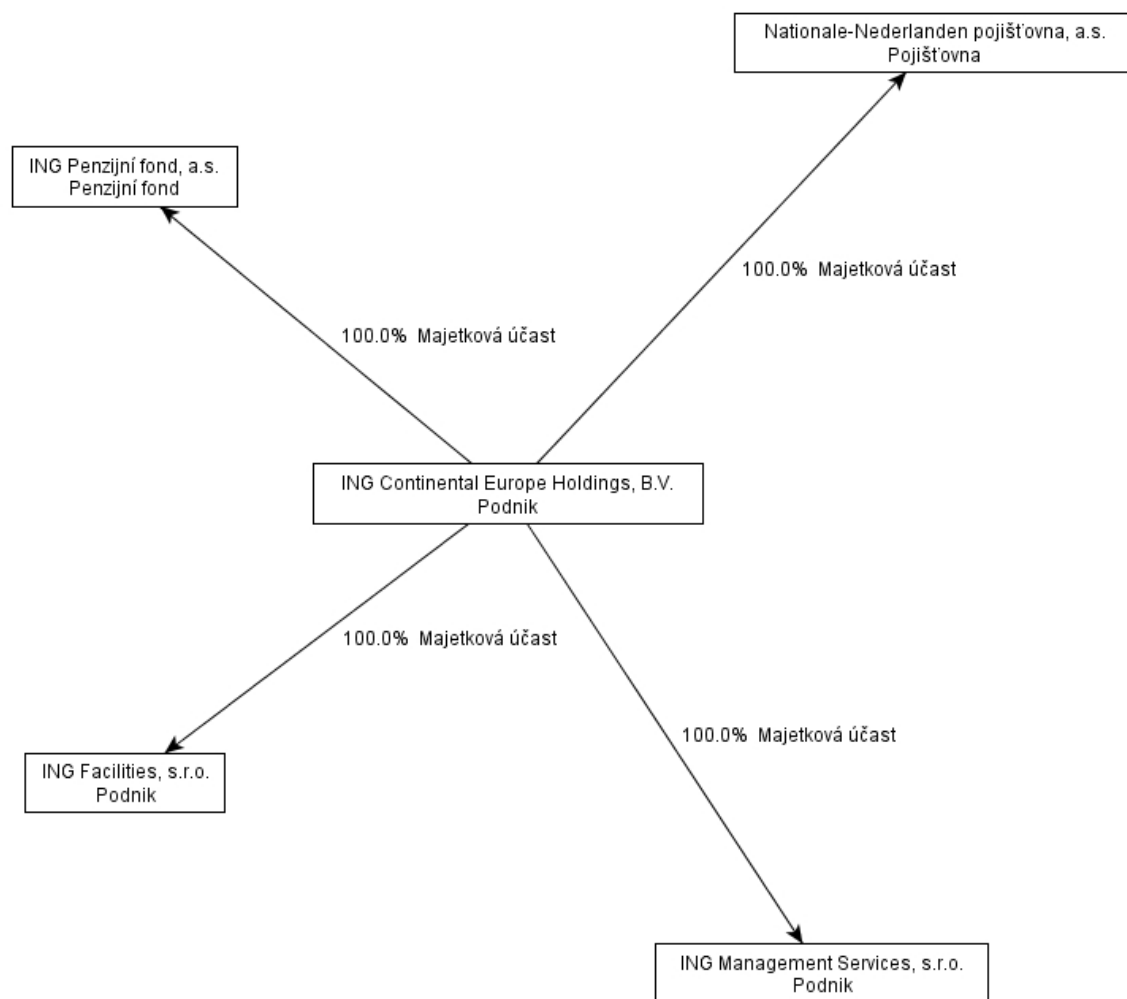
Odbytné:

placení příspěvků po dobu nejméně 12 měsíců, vyplácí se pouze příspěvky účastníka a jejich zhodnocení

Ostatní skutečnosti:

Předchozí název:

Průmyslový PF – do 3.4.2000

Penzijní fond České pojišťovny

Charakteristika:

Auditor:

KPMG ČR Audit, s. r. o.

Depozitář:

Živnostenská banka, a.s.

Struktura akcionářů:

Česká pojišťovna, a.s. - 91%

Nabídka:

Penzijní fond České pojišťovny, a.s. nabízí všechny druhy penzí definované penzijním plánem a zákonem č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, v platném znění, včetně jejich kombinací:

Starobní penze

- doživotní starobní penze - je vyplácena účastníku do konce jeho života,
- doživotní starobní penze se zaručenou výplatou po stanovenou dobu - je spojením doživotní starobní penze a pozůstalostní penze, která je vyplácena fyzickým osobám určeným ve smlouvě v případě úmrtí účastníka před uplynutím zaručené doby až do konce této doby,
- doživotní starobní penze s prodlouženou dobou výplaty - je spojením doživotní starobní penze a pozůstalostní penze, která je vyplácena fyzickým osobám určeným ve smlouvě po úmrtí účastníka po stanovenou dobu.

Nárok na starobní penzi vzniká účastníku, dožije-li se 60 let, platil-li příspěvky nejméně po dobu 60 kalendářních měsíců a nepobírá invalidní penzi z prostředků určených na starobní penzi.

Výsluhová penze

- doživotní výsluhová penze,
- doživotní výsluhová penze se zaručenou výplatou po stanovenou dobu,
- doživotní výsluhová penze s prodlouženou dobou výplaty.

Nárok na výsluhovou penzi, byla-li sjednána, vzniká účastníku, který platil příspěvky nejméně po dobu 180 kalendářních měsíců a nepobírá invalidní penzi z prostředků určených na výsluhovou penzi.

Invalidní penze

- doživotní invalidní penze,
- doživotní invalidní penze se zaručenou výplatou po stanovenou dobu,
- doživotní invalidní penze s prodlouženou dobou výplaty.

Nárok na invalidní penzi, byla-li sjednána, vzniká účastníku, kterému byl přiznán plný invalidní důchod z důchodového pojištění a který platil příspěvky nejméně po dobu 36 kalendářních měsíců a zároveň nepobírá starobní penzi.

Pozůstalostní penze

- Pozůstalostní penze, byla-li sjednána, se vyplácí fyzické osobě určené ve smlouvě. Nárok vzniká při současném splnění následujících podmínek. Účastník zemřel před podáním žádosti o výplatu starobní, výsluhové nebo invalidní penze nebo před podáním žádosti o výplatu jednorázového vyrovnání místo těchto penzí a zároveň platil-li účastník před svým úmrtím příspěvky po dobu nejméně 36 kalendářních měsíců. Nárok vzniká dále po úmrtí účastníka pobírajícího doživotní penzi, pokud zvolil druh doživotní penze spojený s následným poskytováním pozůstalostní penze nebo zemřel-li účastník pobírající doživotní penzi spojenou s následným poskytováním pozůstalostní penze, který zároveň platil příspěvky ve prospěch jiné penze. Výplata pozůstalostní

penze se řeší jako souběh nároků .

Účastník si může v žádosti o výplatu penze zvolit výši první splátky, a to až do výše jedné třetiny prostředků určených na výplatu příslušné penze.

Jednorázové vyrovnání

- naspořené prostředky a státní příspěvky včetně podílů na výnosech fondu je možné vybrat formou jednorázového vyrovnání.

Odbyté

- náleží účastníku, který platil příspěvky nejméně po dobu 12 kalendářních měsíců, a jehož penzijní připojištění zaniklo výpovědí nebo dohodou. Zahrnuje všechny finanční prostředky, které účastník do penzijního připojištění vložil, včetně odpovídajícího podílu na výnosech hospodaření fondu.

Rizikové pojištění klientů Penzijního fondu České pojišťovny

- rizikové pojištění pro klienta znamená další zvýšení životních jistot. Uzavřením tohoto pojištění lze získat pojistnou ochranu pro případ nenadálých životních událostí - trvalých následků úrazu, smrti způsobené úrazem a smrti z jakýchkoliv příčin.

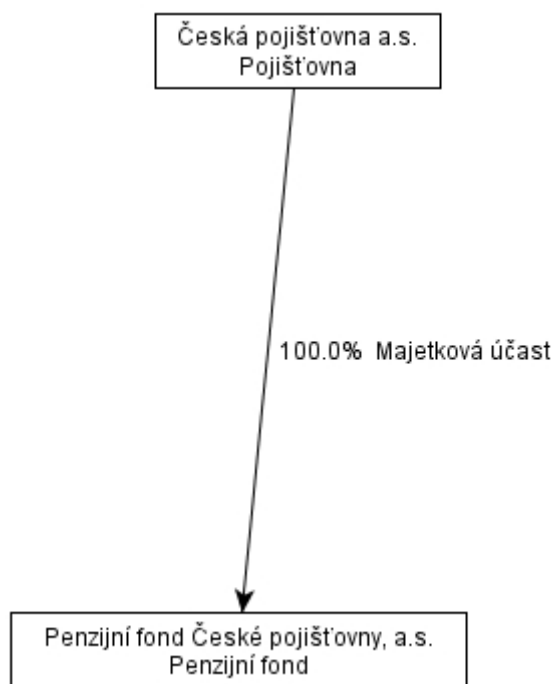
Ostatní skutečnosti:

Nástupnictví:

ABN AMRO Penzijní fond, a.s. – zrušen 1.10.2004

Commercial Union Penzijní fond, a.s. – zrušen 1.8.2003

12. července 2005 – Penzijní fond České pojišťovny (PFČP) dnech sloučil brněnský provoz pod střechu svého pražského sídla. Byl tak definitivně ukončen proces integrace s Novým ČP Penzijním fondem (dříve ABN AMRO Penzijní fond).

Penzijní fond České spořitelny

Charakteristika:

Auditor:

Deloitte & Touche, s.r.o.

Depozitář:

Komerční banka, a.s.

Struktura akcionářů:

Česká spořitelna, a.s. - 100%

Nabídka:

V rámci Osobního programu nabízí Penzijní fond České spořitelny, a.s., soukromým klientům penzijní připojištění se státním příspěvkem za legislativně maximálně výhodných podmínek včetně využití daňových výhod.

Starobní penze doživotní

- věk minimálně 60 let
- započtená pojištěná doba minimálně 60 měsíců

Invalidní penze doživotní

- přiznání plného invalidního důchodu
- započtená pojištěná doba minimálně 36 měsíců

Výsluhová penze doživotní

- započtená pojištěná doba minimálně 180 měsíců

V rámci těchto penzí je možné zvolit, zda a po jakou dobu budou určené osoby zajištěny formou pozůstalostní penze.

Odbytné

- započtená pojištěná doba minimálně 12 měsíců
- zahrnuje příspěvky zaplacené účastníkem a jim odpovídající podíly na výnosech hospodaření fondu

Jednorázové vyrovnání

- výplata všech finančních prostředků vedených na osobním účtu účastníka, který splnil podmínky pro vznik nároku na starobní, invalidní nebo výsluhovou penzi

Podmínky pro výplatu dávek u dříve uzavřených smluv se řídí příslušným penzijním plánem platným v době podpisu smlouvy o penzijním připojištění.

Nadstandardní nabídka:

Komplexní pojištění

- zvýhodněná nabídka úrazového a životního pojištění od Pojišťovny České spořitelny s možností výběru ze 4 variant s různými pojistnými částkami

Služba Maximum

- určena klientům, kteří chtějí velmi jednoduchým způsobem využívat daňové výhody prostřednictvím

vyššího jednorázového příspěvku v závěru roku

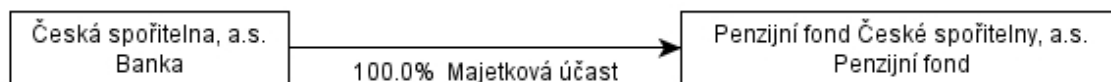
V rámci Firemního programu mohou zaměstnavatelé využít všech výhod, které penzijní připojištění zaměstnavatelům nabízí.

Zpracování individuální nabídky pro zaměstnavatele zajišťují obchodní manažeři.

Ostatní skutečnosti:

Předchozí název:

Spořitelní penzijní fond – do 25.11.2001

PF Komerční banky

Charakteristika:

Auditor:

Deloitte Czech Republic B.V. s.r.o.

Depozitář:

Česká spořitelna, a.s.

Struktura akcionářů:

Komerční banka, a.s. - 100%

Nabídka:

Starobní penze

Nárok na tuto penzi Vám vznikne, jestliže jste dosáhli věku 60 let a máte současně uhrazeny příspěvky na tuto penzi za pojištěnou dobu alespoň 60 kalendářních měsíců. Sjednání starobní penze je podmínkou uzavření smlouvy o penzijním připojištění.

Výsluhová penze

Je výhodná zejména pro účastníky do věku 45 let. Nárok na tuto penzi, pokud jste si ji sjednali, Vám vznikne bez ohledu na dovršený věk, jestliže jste platili příspěvky na tuto penzi nejméně 180 měsíců. Sjednání této penze je volitelné.

Invalidní penze

Zlepší Vaše finanční zabezpečení při plné invaliditě. Nárok na tuto penzi Vám vznikne, jestliže Vám byl přiznán plný invalidní důchod podle předpisů o sociálním zabezpečení a máte uhrazeny příspěvky na tuto penzi za dobu alespoň 36 kalendářních měsíců. Na tuto penzi se neplatí zvláštní příspěvek.

Pozůstalostní penze

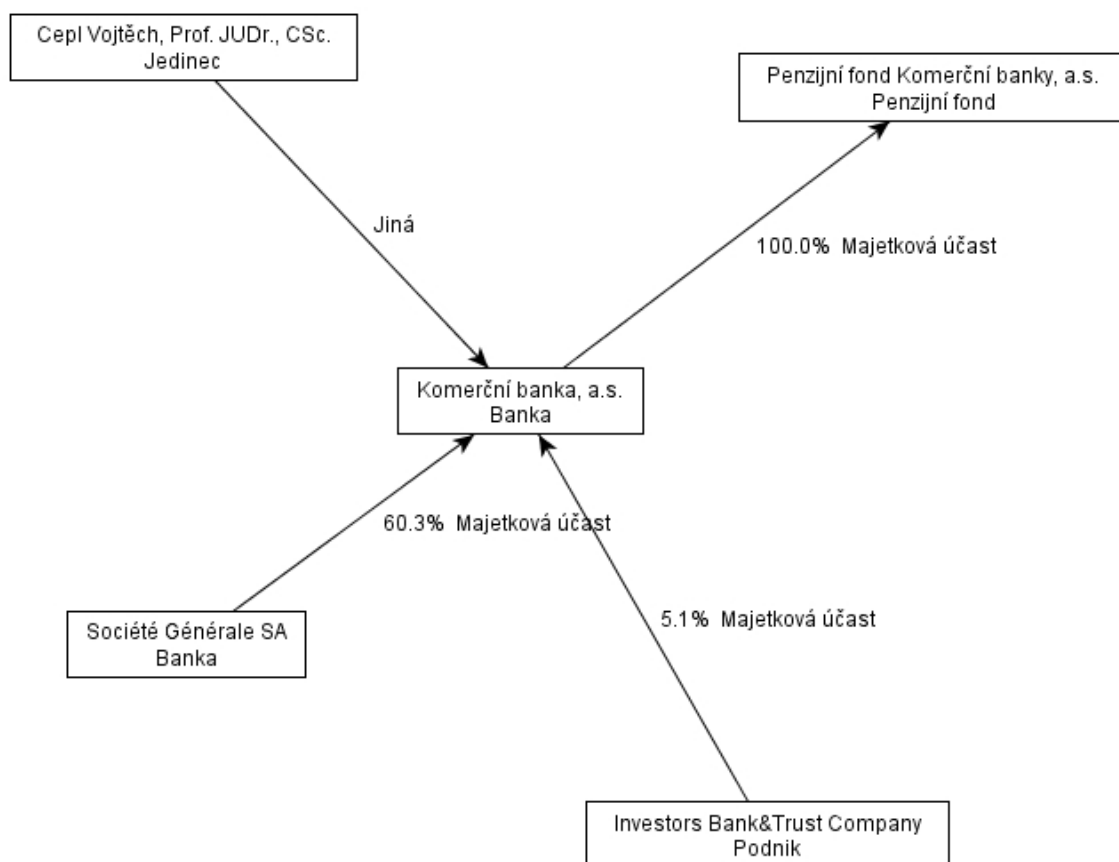
Sjednat tuto penzi pro zabezpečení svých blízkých se vždy vyplatí. Pozůstalostní penze náleží v případě Vašeho úmrtí fyzické osobě, kterou určíte ve smlouvě, jestliže jste na penzijní připojištění platili příspěvky minimálně po dobu 36 měsíců nebo jste již pobírali některou z penzí v kombinaci s penzí pozůstalostní.

Jednorázové vyrovnání

Můžete využít místo výplaty penze. Vyplatíme Vám celou částku na Vašem individuálním účtu najednou.

Odbytné

V případě, že nemůžete splnit podmínky pro výplatu penze a platili jste příspěvky alespoň 12 kalendářních měsíců, náleží Vám odbytné ve výši vložených prostředků, zhodnocené o podíly na výnosech hospodaření fondu. V případě úmrtí je odbytné vyplaceno osobám určeným ve smlouvě nebo dědicům.

Winterthur penzijní fond a.s.

Charakteristika:

Auditor:

KPMG ČR Audit, s.r.o.

Depozitář:

HVB Bank Czech Republic a.s.

Struktura akcionářů:

Winterthur Leben AG, Švýcarsko - 79,97%

European Bank for Reconstruction and Development, Velká Británie - 20%

Nabídka:

PF poskytuje následující druhy dávek penzijního připojištění

Starobní penze

- pokud byly placeny příspěvky alespoň po 60 měsících a účastník dosáhnul věku 60 let nebo mu byl přiznán starobní důchod z důchodového pojištění. Starobní penze je penzí doživotní.

Výsluhovou penze

- pokud byly placeny příspěvky alespoň po dobu 180 měsíců.

Invalidní penze

- pokud byly placeny příspěvky alespoň po dobu 36 měsíců a byl přiznán plný invalidní důchod po uzavření smlouvy o penzijním připojištění. Invalidní penze je penzí doživotní.

Pozůstalostní penze

- pokud došlo k úmrtí účastníka, příspěvky byly placeny alespoň 36 měsíců a účastníkovi nebyla zahájena výplata dávky nebo pokud došlo k úmrtí účastníka - příjemce penze, který ke své penzi sjednal pozůstalostní penzi. Pozůstalostní penze je penzí na dobu určitou, kterou lze sjednat na 12 až 120 měsíců v případě úmrtí účastníka před zahájením výplaty dávky nebo je 36 měsíců v případě úmrtí příjemce penze se sjednanou pozůstalostní penzí.

Jednorázové vyrovnání

- náleží účastníkovi místo penze (tj. před zahájením její výplaty) nebo v průběhu výplaty penze pokud účastník ukončil trvalý pobyt na území ČR.

Odbytné

- náleží účastníkovi, pokud byly placeny příspěvky alespoň 12 měsíců nebo oprávněné osobě, pokud zemřel účastník, kterému nebyla vyplácena dávka a nesplnil podmínky pro vznik nároku na pozůstalostní penzi.

Ostatní skutečnosti:

Externí správci portfolia nebo jeho části: Credit Suisse Asset Management, a.s.

Předchozí název:

Credit Suisse Life and Pension, penzijní fond – do 27.3.2002

Nástupnictví:

Vojenský otevřený penzijní fond – zrušen 30.9.2002

Penzijní fond Všeobecné zdravotní pojišťovny – zrušen 1.11.2001

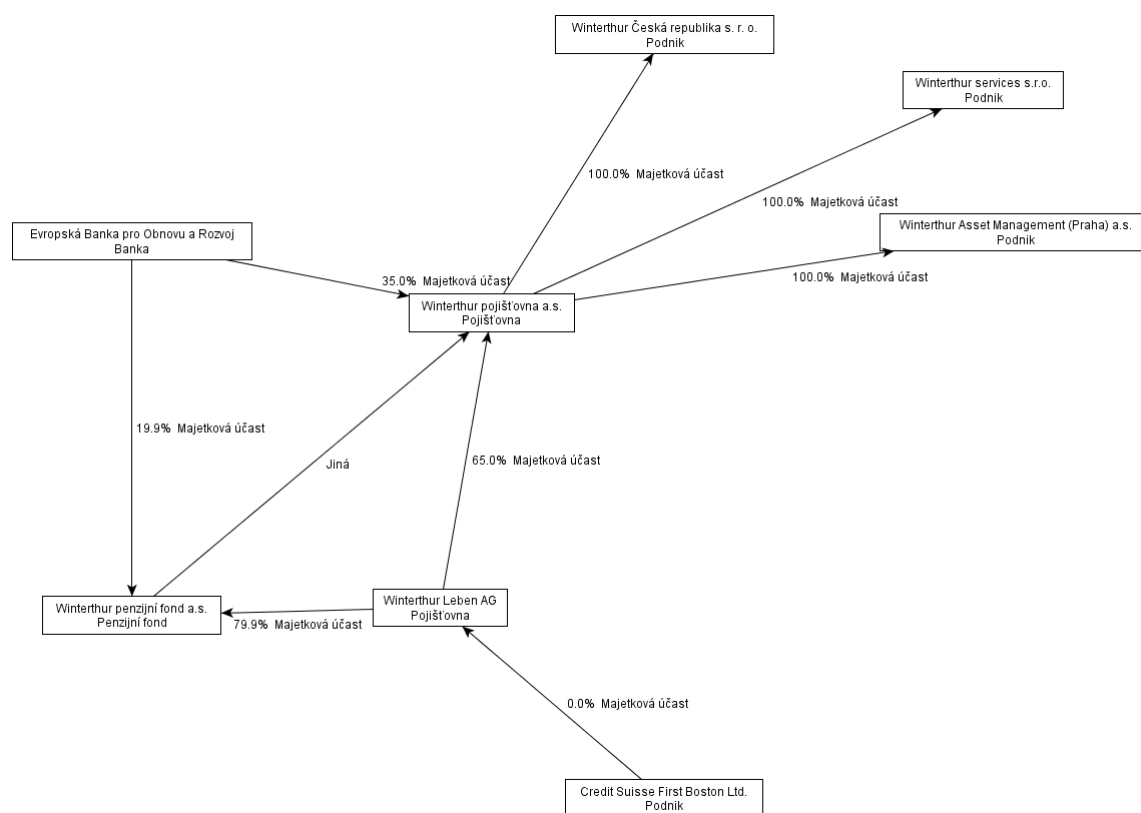
Báňský a hutnický penzijní fond – zrušen 1.11.2001

CR FONTÁNA penzijní fond – zrušen 09/1998

Penzijní fond Energie – zrušen 30.9.1998

Univerzální PF EVEREST – zrušen 09/1998

Bižuterie otevřený penzijní fond – zrušen 30.9.1998

Zemský penzijní fond

Charakteristika:

Auditor:

Ing. Jaromír Klásek

Depozitář:

Citibank, a.s

Struktura akcionářů:

Mostecká uhelná společnost právní nástupce, a.s.

Nabídka:

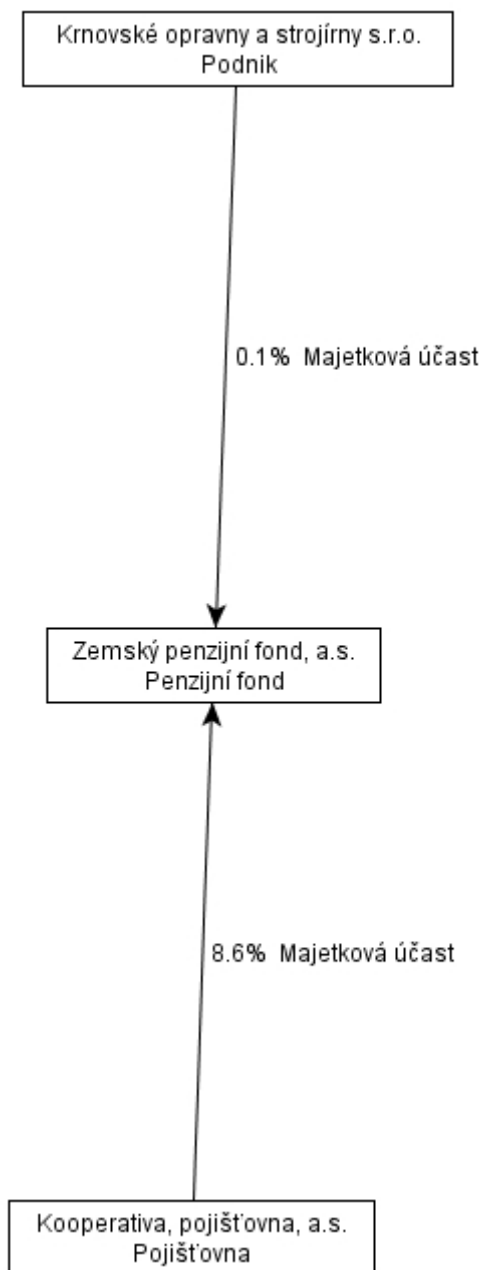
Účastníkům penzijního připojištění nabízíme všechny druhy dávek specifikovaných zákonem č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem v platném znění,

Starobní, invalidní, výsluhová a pozůstalostní penze, jednorázové vyrovnání, odbytné.

Podmínky nároku na tyto dávky penzijního připojištění a jejich výplatu jsou nastaveny v souladu se zákonem.

Nadstandardní nabídka:

- pravidelné výplaty penzí souhrnně na tři měsíce dopředu,
- atraktivní výplaty 13. penzí pro poživatele penze na dožití,

Příloha č. 2

Vývoj ekonomických charakteristik odvětví v číslech

Počet účastníků penzijního připojištění:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2005/00	CAGR
Allianz PF	97 687	104 248	107 304	106 757	160 760	112 679	115,35%	2,90%
ČSOB PF Progres	8 263	9 717	11 421	15 129	23 385	81 042	980,78%	57,88%
ČSOB PF Stabilita	299 996	302 615	293 345	292 907	310 321	330 549	110,18%	1,96%
Generali PF	22 878	22 466	22 068	22 559	23 347	25 384	110,95%	2,10%
Hornický PF Ostrava	16 670	18 605	19 117	18 440	18 609	19 156	114,91%	2,82%
ING PF	182 915	222 669	255 290	294 270	355 337	388 567	212,43%	16,26%
PF České pojišťovny	296 059	322 179	348 393	463 948	770 640	867 593	293,05%	23,99%
PF České spořitelny	310 000	360 781	375 561	382 605	410 352	479 757	154,76%	9,13%
PF Komerční banky	251 483	252 898	256 287	266 815	302 330	360 873	143,50%	7,49%
Winterthur PF	190 010	249 692	603 390	564 700	614 461	604 401	318,09%	26,04%
Zemský PF	20 077	16 064	14 611	14 135	14 146	14 429	71,87%	-6,39%
Celkem	1 696 038	1 881 934	2 306 787	2 442 265	3 003 688	3 284 430	193,65%	14,13%

Poměr objemu vytvořeného zisku k průměrnému objemu vlast.jmění účastníků (v %):

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2005/00	Medián
Allianz PF	4,10	5,00	4,50	4,90	3,10	3,65	89,02%	4,30
ČSOB PF Progres	5,20	4,10	n/a	n/a	6,40	5,14	98,85%	5,17
ČSOB PF Stabilita	3,90	3,30	n/a	n/a	4,90	4,26	109,23%	4,08
Generali PF	4,20	5,30	4,80	3,50	3,50	4,45	106,02%	4,33
Hornický PF Ostrava	1,10	2,70	3,80	2,90	2,80	5,60	509,09%	2,85
ING PF	4,70	5,70	4,50	4,40	2,90	4,80	102,16%	4,60
PF České pojišťovny	4,50	3,90	n/a	n/a	4,10	4,33	96,22%	4,22
PF České spořitelny	4,50	3,70	4,00	3,00	3,90	4,65	103,33%	3,95
PF Komerční banky	5,20	4,80	5,20	3,80	3,90	4,60	88,46%	4,70
Winterthur PF	2,10	4,30	n/a	n/a	3,50	4,23	201,33%	3,86
Zemský PF	5,00	4,30	3,80	3,10	4,50	5,37	107,40%	4,40
Průměr	4,05	4,28	4,37	3,66	3,95	4,64	114,79%	4,16

Prostředky evidované ve prospěch účastníků (v mil. Kč):

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2005/00	CAGR
Allianz PF	1 619	2 236	2 933	3 628	4 251	4 807	296,91%	24,32%
ČSOB PF Progres	86	126	206	331	480	1 070	1244,19%	65,57%
ČSOB PF Stabilita	4 568	5 644	6 609	7 507	8 734	10 289	225,24%	17,63%
Generali PF	290	399	520	632	740	900	310,34%	25,42%
Hornický PF Ostrava	418	536	666	788	910	998	238,76%	19,01%
ING PF	3 283	4 562	6 328	8 183	10 747	13 332	406,10%	32,35%
PF České pojišťovny	3 954	5 363	6 877	10 325	20 007	24 415	617,48%	43,92%
PF České spořitelny	4 156	4 986	6 944	9 187	11 992	15 057	362,30%	29,36%
PF Komerční banky	6 148	7 384	8 855	10 232	12 171	14 993	243,87%	19,52%
Winterthur PF	3 273	5 153	17 212	20 214	23 379	26 288	803,16%	51,69%
Zemský PF	266	285	324	362	415	497	186,84%	13,32%
Celkem	28 061	36 674	57 474	71 389	93 826	112 646	401,43%	32,05%